

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^E JAARGANG

WOENSDAG 17 JUNI 1931

No. 807

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 145192.

16 JUNI 1931.

Van de geldmarkt valt weinig te berichten. Het aantal zaken is tot een minimum ingekrompen. De notering voor prima Nederlandsche wissels bleef onveranderd 1 pCt. Te vermelden valt, dat wissels, getrokken op Duitsch georiënteerde banken op het oogenblik moeilijker plaatsing vinden. Callgeld bleef ruim en liep verder tot $\frac{1}{2}$ pCt. terug. Prolongatie noteerde 1 pCt.

* * *

De post binnenlandsche wissels op den weekstaat van De Nederlandsche Bank is afgenomen met ruim f 500.000. Ook de post beleeningen liep terug en wel met ruim f 60.000. De post papier op het buitenland nam toe met ruim f 650.000; de diverse rekeningen onder het actief met bijna f 3 miljoen.

De goudvoorraad blijkt te zijn toegenomen met f 28½ miljoen, vermoedelijk als gevolg van goudzendingen uit Duitschland. De post zilveren munt is met bijna f 2 miljoen toegenomen, zoodat de metaalvoorraad ruim f 30 miljoen hooger noteert dan verleden week. De bankbiljetten in omloop namen af met ruim f 3 miljoen; de rekening-courant-saldi namen toe met ruim f 36 miljoen, waarvan ruim f 26½ miljoen komt voor rekening van het Rijk. Het beschikbaar metaalsaldo nam toe met ruim f 17 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 56.

* * *

Op de wisselmarkt is de kalmte nog niet weergekeerd. Ondanks de verhooging van het disconto met een volle 2 pCt., is te Berlijn nog steeds veel vraag naar buitenlandsche deviezen, waaraan echter door de

Reichsbank wordt voldaan. Ponden noteeren onveranderd 20.50¼, Dollars 4.2140. Hier liepen Marken van 58.98 op 58.88 terug om na weder 58.97 genoteerd te hebben op 58.92½ te sluiten. Ponden konden zich hier niet handhaven; van 12.09¼ kwamen zij op 12.08⁵/₁₆; Dollars liepen van 2.4857 op 2.4840 terug. Het is dus wederom de Gulden, die internationaal vast ligt. Dollars in Londen trokken aanvankelijk wat aan en kwamen van 4.8652 op 4.8627, om weder op 4.8645 de week te eindigen. Fransche Francs liepen van 9.73½ op 9.73 terug. (Ponden in Parijs 124.24½—124.21½). Belga's waren uitgesproken flauw: 34.63—34.58½. Daarentegen waren Zwitsersche Francs om de bekende redenen zeer gezocht: 48.20—48.25—48.23½. Oostenrijksche Shillingen 34.91. Ook Skandinavische wissels lager: Kopenhagen 66.52, Oslo 66.52½ en Stockholm 66.57. De Spaansche Peseta heeft men verder naar boven kunnen werken; zij kwam van 23.90 op 25.05. Canada was voorbijgaand heel flauw, 2.47¼; slot wederom 2.47¾. Rio 19½. Argentijnsche Pesos 76. Uruguay \$1.46. Rupees lager: 89%, evenals Japansche Yen: 1.22%.

Op de termijnmarkt valt het eerst op, dat het disagio voor termijn-Marken, ondanks den lagen koers, groot is gebleven. Hieruit spreekt duidelijk, dat het publiek den toestand nog niet vertrouwt; tenslotte werden 1- en 3-maands Marken 13 en 36 cts. onder contant afgedaan. Ook termijn-Peseta's waren hoogst onzeker; het disagio voor 3-maands was eerst 75 c., daarna 90 c., vervolgens 55 c. en tenslotte weder 90 c.; 1-maands noteerde aanvankelijk 40 c. lager dan contant, later werd voor 20 c. gedaan. Ponden op 1-maand $\frac{9}{16}$, op 3-maanden 1½ déport. Termijndollars waren boven contant, en wel 4 en 2 punten.

De vrees, welke onze Oostelijke bureu voor hunne eigen valuta's koesteren, heeft ook op de banknotenmarkt haar invloed doen gelden. Er was veel vraag voor Ponden- en Dollar-biljetten, welke naast ons eigen bankpapier, geregeld opgekocht worden. Ook waren alle soorten gangbaar goud zeer gezocht.

LONDEN, 15 JUNI 1931.

De geldmarkt had verleden week een vlot en gemakkelijk verloop; „overnight” geld was tenslotte nauwelijks te plaatsen.

Disconto was eerst geneigd af te brokkelen en besloot de week op het lagere niveau van 2½ pCt. De markt realiseert echter, dat de invloed van het uit Duitschland komende goud niet als een gunstig teken te beschouwen is, daar het wijst op een toestand van onzekerheid. Men wil daarom trachten het disconto hier vast te houden op ongeveer 2¼ en het verdere verloop in Duitschland af te wachten.

De goudvoorraad van de Bank van Engeland was op Woensdag l.l. tot ruim £156 miljoen gestegen en is inmiddels verder tot ongeveer £160 miljoen aangegroeid.

MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE
VOOR DE RIJNVAART.

VERSLAG OVER DE WERKZAAMHEDEN VAN DE
CENTRALE COMMISSIE GEDURENDE HET JAAR
1930.

I.

De Centrale Commissie voor de Rijnvaart heeft in 1930 twee zittingen gehouden, de eerste in April, de tweede in November.

Samenstelling van de Commissie.

De samenstelling van de Commissie heeft in 1930 de volgende wijziging ondergaan: De heer Fromageot, Commissaris voor Frankrijk, benoemd tot Rechter van het Permanente Internationale Gerechtshof, is vervangen door den heer Basdevant, Professor der rechtsfaculteit van Parijs, juridisch adviseur van het Fransche Ministerie van Buitenlandsche Zaken.

Aan het eind van het jaar 1930 was de Centrale Commissie dus als volgt samengesteld:

President: de heer Jean Gout,

Het Rijk en de Duitse Oeverstaten:

Commissarissen: de H.H. Seeliger (gedelegeerde voor Beieren), Peters (gedelegeerde voor Pruisen), Fuchs (gedelegeerde voor Baden), Ickes (gedelegeerde voor Hessen),

Adjunct-Commissaris: de heer Greuling.

België.

Commissarissen: de H.H. Brunet, De Ruelle.

Frankrijk.

Commissarissen: de H.H. Albert Mahieu, Silvain Dreyfus, Basdevant, Herrenschmidt.

Engeland.

Commissaris: Sir John Baldwin.

Italië.

Commissarissen: de H.H. Rossetti, Sinigalia.

Nederland.

Commissarissen: Jhr. Van Eysinga, de H.H. Kröller, Schlingemann.

Zwitserland.

Commissarissen: de H.H. Herold, J. Vallotton.

Het Secretariaat is als volgt samengesteld:

Secretaris-Generaal: de heer Hostie (Belg).

Adjunct Secretaris-Generaal: de heer Charguéraud-Hartmann (Franschman).

Leden van het Secretariaat: de heer de L'Espinasse (Nederlander).

: (Duitscher).

Secretaris-Archivaris: de heer Walther (Zwitsjer).

Scheepvaartinspecteurs zijn:

voor het Zwitsersche district: de heer Moor, „Kantons-ingenieur“ te Bazel,

voor het district I A: de heer Montigny, „Ingénieur en Chef des Ponts et Chaussées“ te Straatsburg,

voor het district I B: de heer Baer, „Oberbaurat“ te Mannheim,

voor het district II: de heer Häusel, „Oberbaurat“ te Mainz.

voor het district III: de heer Gelinsky, „Oberbaurat“ te Koblenz,

voor het district IV: Jhr. Dittlinger, te 's-Gravenhage.

Het Comité belast met de bewerking van het jaarverslag was in 1930 samengesteld als volgt:

de H.H. Ickes (President), Herrenschmidt en Van Eysinga.

Herziening van de Overeenkomst van Mannheim.

De werkzaamheden van de herziening zijn gedurende de twee zittingen in 1930 voortgezet. Zoals in het vorige verslag vermeld, heeft de Commissie met het samenstellen en rangschikken van de in eerste lezing aangenomen teksten een aanvang gemaakt.

Betrekkingen met andere Internationale lichamen.

Conferentie tot unificatie van het binnenvaartrecht.

Een Conferentie der Staten, welke belang hebben bij de unificatie van het binnenvaartrecht, voor zoover het betreft de scheepvaart op de groote stroomen van het Europeesche vasteland, werd door den Raad van den Volkenbond bijeengeroepen om in Genève bijeen te komen. (Zie het verslag van 1929). Uitgenoodigd om aan deze Conferentie deel te nemen, liet de Centrale Commissie zich vertegenwoordigen door den heer Rossetti, Commissaris voor Italië en door den Secretaris-Generaal. De Conferentie kwam bijeen van 17 November tot 9 December 1930, onder voorzitterschap van den heer De Ruelle, juridisch adviseur van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te Brussel, Commissaris voor België in de Centrale Commissie.

Sedert verscheidene jaren had het privaatrecht-comité van de Centrale Commissie, onder voorzitterschap van den

INHOUD.

Biz.

Mededeelingen van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart I	546
VERSCHUIVINGEN IN HET VERKEER TUSSEN DE WEST-EUROPEESCHE ZEEHAVENS EN HET DUITSCHE ACHTERLAND door <i>Dr. K. F. O. James</i>	548
Het zesde congres van de Internationale Kamer van Koophandel II (Slot) door <i>S. Posthuma</i>	550
Onteigening ten algemeenen nutte door <i>S. A. Reitsma</i>	552
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De betrekkingen tusschen katoen en kunstzijde door <i>Prof. Dr. E. Mullin</i>	553
AANTEKENINGEN:	
Het afbetalingstelsel	555
Indexcijfers van scheepsvrachten	556
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederlandsch-Indië	556
MAANDWIJZERS:	
Emissies in Mei 1931	557
Rijkspostspaarbank	557
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	557
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	558-564
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

heer Rossetti gewerkt aan de samenstelling van de teksten van drie overeenkomsten, betrekking hebbende op het gebied van het binnenvaartrecht, waarvan de unificatie wenschelijk en mogelijk scheen en welke de eerste schrede moest vormen om tot unificatie van dat recht te komen. Op de basis van de Rijnteksten, bereidde het Comité voor de unificatie van het binnenvaartrecht van den Volkenbond ontwerpen voor, welke als grondslag voor de discussies der Conferentie dienden. Deze nam de volgende drie Overeenkomsten aan:

1) Overeenkomst betreffende de administratieve maatregelen om het vlaggerecht van binnenschepen vast te stellen, (geteekend door België, Frankrijk, Hongarije, Italië, Tsjechoslowakije en Joegoslavië).

2) Overeenkomst betreffende de teboekstelling van binnenschepen, de zakelijke rechten op deze schepen en andere onderwerpen op dit gebied betrekking hebbende, (geteekend door Duitschland, België, de Vrije Stad Dantzig, Frankrijk, Hongarije, Italië, Nederland, Polen, Zwitserland, Tsjechoslowakije en Joegoslavië).

3) Overeenkomst betreffende de unificatie van voorschriften inzake aanvaring in de binnenscheepvaart, (geteekend door Duitschland, België, de Vrije Stad Dantzig, Frankrijk, Hongarije, Italië, Nederland, Polen, Roemenië, Zwitserland, Tsjechoslowakije en Joegoslavië).

De Conferentie nam bovendien een slotacte aan, waarin zij den wensch uitsprak, dat overeenkomsten vooral inzake hulp en berging evenals over het conservatoir beslag voorbereid zouden worden.

De werkzaamheden van de Centrale Commissie en van den Volkenbond inzake de unificatie van het privaatrecht, welke bijna 10 jaar geduurd hebben, hebben aldus haar eerste vruchten gedragen.

De Raad van Beheer van het Internationale Arbeidsbureau, gevolg gevende aan het hem gedane voorstel, onder de in het vorige verslag vermelde omstandigheden, heeft een gemengd Comité benoemd, belast met het vaststellen der vraagstukken, die eventueel het onderwerp zouden kunnen uitmaken van een internationale reglementeering der arbeidsvoorwaarden op de voornaamste Europeesche stroomen en in welke gebieden en, eventueel, bij gebreke van een reglementeering, welke vraagstukken wetsconflicten zouden kunnen opwerpen, welke oplossing gezocht zou moeten worden.

Dit Comité, samengesteld, enerzijds uit vertegenwoordigers van den Raad van Beheer van het Internationale Arbeidsbureau, benoemd door de patroons- en de werklidengroep, en uit onafhankelijke deskundigen en anderzijds uit rapporteurs van het privaatrecht-comité der Verkeerscommissie, heeft een eerste zitting in September 1930 te Genève gehouden. Deze zitting, waarin alle besluiten eenstemmig door de aanwezige leden aangenomen zijn, heeft geleid tot adviezen, welke de vraagstukken nader aangeven, die met het oog op een eerste onderzoek aan te houden zijn, evenals de eventueel te volgen procedure, welke het Comité in staat zal stellen het onderzoek in een tweede zitting met vrucht te kunnen voortzetten.

Rapport Hines.

Tijdens de zitting van Maart 1930, was de Verkeerscommissie overgegaan tot het onderzoek en het bespreken van het rapport van het speciale Comité, gepreseed door Prof. Heckscher. Zoals in de vorige verslagen vermeld, had dit Comité opdracht ontvangen om vraagstukken van

concurrentie tusschen spoorwegen eenerzijds en waterwegen, in het bijzonder den Rijn, anderzijds, opgeworpen door het rapport Hines, te bestudeeren. Naar aanleiding van deze gedachtenwisseling heeft de Verkeerscommissie de volgende conclusies aangenomen:

„De Commissie,

„Den grondigen en onpartijdigen arbeid erkennend, welke door het speciale Comité inzake de studie van de vraagstukken der concurrentie tusschen spoor- en waterwegen is verricht en waarvan het rapport zal kunnen dienen als grondslag voor alle verdere studies, welke de Commissie zou besluiten op dit gebied te ondernemen, en hetgeen niet nalaten zal reeds nu belangrijk bij te dragen tot de studie en de oplossing van het probleem, hetwelk in hooge mate de Europeesche staathuishoudkunde raakt;

„Het niet geschikt achtende om, in verbinding met het eenige probleem, dat het onderwerp van het rapport van het Comité uitmaakt, de kwestie van het gebruikmaken der nationale transportmiddelen voor de bescherming van zekere elementen van nationale economie te onderzoeken,

„Stelt vast, dat, afgezien van dit vraagstuk en zich alleen beroepende op de rechtmatige belangen van al degenen, die gebruik maken der verbindingswegen eenerzijds, en der transportondernemingen per spoor- en waterweg anderzijds, de algemeene conclusies zoodanig zijn, om beter te doen uitkomen de algemeene en normale richtlijnen van de tariefpolitiek;

„Besluit om aan de Regeeringen het rapport van het speciale Comité te doen toekomen, vergezeld van dit besluit alsmede van een uittreksel van het proces-verbaal der Commissie.”

Gezien deze conclusies heeft de Centrale Commissie voor de Rijnvaart harerzijds het volgende besluit genomen:

„De Centrale Commissie,

na kennis genomen te hebben:

1o. van het eerste hoofdstuk (concurrentie der spoorwegen) van het rapport over de Rijnscheepvaart, door den heer Walker D. Hines aan de Verkeerscommissie van den Volkenbond voorgelegd;

2o. van het rapport door het speciale Comité voor de bestudeering van vraagstukken van concurrentie tusschen spoor- en waterwegen aan genoemde Commissie onderworpen;

3o. van de besprekingen der Verkeerscommissie in hare 14e zitting en van het door die Commissie genomen besluit.

In aanmerking genomen, dat volgens de bewoordingen van het rapport van den heer Hines:

„It would certainly seem that the State authorities and the Rhine shipping interests, and it is believed also the railway interests, ought to be able to agree that broad public policy, both from an national and from an international standpoint, makes it desirable that the Rhine should continue to carry the traffic which it is naturally adapted to carry on an economical basis.”¹⁾

vereenigt zich in beginsel met deze zienswijze en met de eindconclusies van het rapport van het speciale Comité evenals met de beoordeeling van het genoemde rapport door de Verkeerscommissie neergelegd in de derde alinea van haar besluit van 15 Maart 1930.

Conventioneele en reglementaire bepalingen.

De Overeenkomsten van Genève van 9/12/1930, hierboven vermeld, bevatten een aantal conventioneele bepalingen, betreffende het internationaal publiek recht, waarvan de voornaamste punten in de bijlage zijn vermeld.

De volgende veranderingen zijn in 1930 aan de reglementaire bepalingen aangebracht:

Artikel 1 van het reglement van 14 December 1922, betreffende het verleen van Rijnschipperspatenten wordt door de volgende alinea aangevuld:

„Voor hen, die een patent wenschen te verkrijgen voor het op het riviervak Bazel—Straatsburg voeren van een vaartuig van de soort, die het kanaal van de Rhône naar den Rijn bevaren, zal het in den loop van de twee aan den aanvraag van het patent voorafgaande jaren volbracht hebben van vier en twintig stroomafwaartsche reizen op dit

¹⁾ Fransche vertaling van den Volkenbond:

„On semble fondé à admettre que l'Administration d'Etat et les compagnies de la navigation du Rhin, de même que d'ailleurs les administrations de chemins de fer, devraient pouvoir convenir que, tant au point de vue national qu'au point de vue international, l'intérêt général exige qu'on effectue sur le Rhin tous les transports pour lesquels cette voie peut normalement être utilisée dans des conditions économiques.”

riviervak, worden gelijkgesteld met den in het vorige lid bedoelden voorbereidingstijd.”

Artikel 7 van de bepalingen op het vervoer van petroleum en hare distillatie-producten in tankschepen wordt als volgt gewijzigd:

„Bij sleepconvoeien mogen geladen tankschepen slechts aan het eind van het convooi worden aangehangen. De afstand tusschen sleepboot en tankschip moet minstens 50 M. bedragen.”

De Commissie heeft den Franschen tekst der volgende reglementen aangenomen:

1o. Reglement betreffende het vervoer van bijtende en giftige stoffen op den Rijn.

2o. Reglement betreffende het vervoer van licht ontvlambare, niet ontplofbare stoffen op den Rijn.

3o. Reglement betreffende het vervoer van petroleum en hare distillatieproducten op den Rijn.

Nautische kwesties.

a) *Rijnschipperspatenten op het gedeelte Straatsburg—Bazel.*

Zooals hierboven vermeld (Reglementaire en Conventioneele bepalingen), heeft de Centrale Commissie het eerste artikel van het reglement van 14 December 1922, betrekking hebbende op het verleen van Rijnschipperspatenten aangevuld, door aan de schippers van vaartuigen van de soort, die het kanaal van de Rhône naar den Rijn bevaren, het verkrijgen van een patent te vergemakkelijken; een en ander stelt hen in staat om stroomafwaarts hun vaartuig het gedeelte Bazel—Straatsburg te voeren.

b) *Bepalingen op het vervoer van petroleum en hare distillatieproducten in tankschepen op den Rijn (artikel 7).*

Zooals hierboven vermeld (Reglementaire en Conventioneele bepalingen) heeft de Commissie in hare tweede zitting, artikel 7 van dit reglement gewijzigd. Het resultaat van den vroegeren tekst, strikt opgevat, was, dat een sleep nooit meer dan één geladen tankschip kon bevatten. De zoo opgevatte bepaling beantwoordde niet meer aan de redelijke eischen van de practijk.

Technische kwesties.

1o. *Bruggen.*

Twee nieuwe bruggenprojecten over den Rijn bij Arnhem en bij Nijmegen werden in 1930 door de Nederlandsche Delegatie aan de Centrale Commissie voorgelegd. Deze projecten werden door een technische sub-commissie onder voorzitterschap van den heer Herold, Commissaris voor Zwitserland, onderzocht.

a) *Brug te Nijmegen.*

Het oorspronkelijke ontwerp van deze brug was reeds door de Centrale Commissie in 1914 aangenomen. Daar genoemd project niet uitgevoerd is, heeft de Nederlandsche Regeering het hernomen en verbeterd, rekening houdende met de steeds toenemende beteekenis van de scheepvaart op den Rijn. De breedte van de scheepvaartopening is nu gebracht van 170 op 220 M. en de onderkant der liggers van 22 M. + N.A.P. op 23,60 M. + N.A.P. d.w.z. 9,65 M. boven het niveau van den hoogst bekende waterstand en op 10,65 M. boven het niveau overeenkomende met merk III hetwelk, volgens het Rijnvaartpolitierglement, artikel 22 § 3 te Emmerik het niveau van den hoogsten waterstand vaststelt, waarbij scheepvaart nog veroorloofd is.¹⁾ De maatregelen, welke de Nederlandsche Regeering zich voorstelt in het belang der scheepvaart, gedurende de uitvoering der werkzaamheden, te nemen, voorzien o.a. hierin, dat twee openingen, een van 80 M. en de andere van 60 M. breedte tusschen de steigers voor de scheepvaart zullen moeten worden vrijgehouden, terwijl de Nederlandsche Regeering zich het recht voorbehoudt de twee doorvaartopeningen door een enkele van 120 M. breedte te vervangen. De doorvaarthoogte van deze openingen moet minstens 8,10 M. boven 12,50 M. + N.A.P. bedragen. Dit niveau wordt slechts bij zeer buitengewone omstandigheden overschreden. De overige maatregelen zijn vrijwel gelijk aan die voor de spoorbrug bij Rheinkassel, vermeld in het vorige verslag.

b) *Brug te Arnhem.*

De doorvaarthoogte van de nieuwe brug bedraagt 9,10 M. boven merk III, welke te Emmerik het niveau van den hoogsten waterstand vaststelt, waarbij op het Duitsche gedeelte van den stroom, scheepvaart nog veroorloofd is.²⁾ De voor-

¹⁾ De hoogste waterstand, waarbij scheepvaart nog veroorloofd is, wordt door het reglement niet vastgesteld voor de wateren beneden de Duitsch-Nederlandsche grens.

²⁾ De hoogste waterstand, waarbij scheepvaart nog veroorloofd is, wordt door het reglement niet vastgesteld voor de wateren beneden de Duitsch-Nederlandsche grens.

naamste doorvaartopening heeft een breedte van 112 M. tusschen de pijlers, zoodat de normale breedte van het langwaterbed, voor dit gedeelte van den stroom op 100 M. geprojecteerd, geheel vrijgelaten wordt. De maatregelen, welke de Nederlandsche Regeering zich voorstelt, in het belang der scheepvaart, gedurende de uitvoering der werkzaamheden te nemen, voorzien o.a. hierin, dat een opening van een breedte van 60 M. tusschen de steigers zal worden vrijgehouden ten behoeve der scheepvaart. Deze opening blijft vrij onder 20,20 M. + N.A.P., zoodat de doorvaarthoogte boven den hoogsten waterstand, waarbij scheepvaart nog veroorloofd is, minstens 7.60 M. bedraagt. De andere maatregelen zijn vrijwel gelijk aan die, voor de spoorwegbrug bij Rheinkassel, vermeld in het vorige verslag.

De Centrale Commissie, heeft in de tweede zitting de rapporten van de sub-commissie, betrekking hebbende op de bruggen te Nijmegen en te Arnhem behandeld en heeft vastgesteld, dat tegen de twee projecten van het standpunt der scheepvaart en vlotvaart geen bezwaar bestaat en dat de maatregelen, welke de Nederlandsche Regeering zich voorstelt te nemen in het belang der scheepvaart, als afdoende worden beschouwd.

c) *Opvijzeling der bruggen bij Straatsburg—Kehl.*

Zooals het vorige verslag vermeldde, is de Centrale Commissie overgegaan tot een enquête om met volledige kennis van zaken een oordeel uit te kunnen spreken over de kwestie van de doorvaarthoogte te geven aan de bruggen van Straatsburg—Kehl na de opvijzeling van deze kunstwerken.

Na kennis genomen te hebben van het rapport van een sub-commissie onder voorzitterschap van den heer Herold, Commissaris voor Zwitserland, welke commissie belast was met de bestudeering van het vraagstuk, heeft de Centrale Commissie tijdens de April-zitting 1930 de doorvaarthoogte vastgesteld op 7 M. boven den waterstand, overeenkomende met 3 M. aan de tegenwoordige pijlschaal te Bazel. Bovendien, heeft de Commissie nota genomen van de verplichting, welke Frankrijk op zich genomen heeft om die vaartuigen, welke wegens hun hoogte niet onder de opgevijzelde bruggen bij Straatsburg—Kehl door kunnen varen, maar welke afmetingen het passeeren der kunstwerken in de haven toestaan, door de haven van Straatsburg van de Noordelijke voorhaven tot de Zuidelijke voorhaven en vice-versa te laten varen.

Van de directe vaart door de haven genieten genoemde vaartuigen de voordeelen van het administratieve stelsel van het „Canal d'Alsace”, omschreven in de bepaling No. 11 van het besluit van 29 April 1925. Het sleepen van genoemde vaartuigen in de haven geschiedt bovendien gratis door den Franschen Staat.

d) *Spoorbrug bij Huningen* (opvijzeling van de).

In de eerste zitting heeft de Commissie de Delegaties der belanghebbende Staten verzocht de kwestie der wijzigingen, aan te brengen aan de spoorbrug bij Huningen, in verband met het rijzen van den waterspiegel, tengevolge van den bouw der stuw bij Kembs, te bestudeeren.

e) *Schipbrug bij Rhinau.*

In de eerste zitting heeft de Commissie nota genomen van de door de Fransche Delegatie gedane verklaring, dat de ijsbrekers van de brug bij Rhinau verwijderd zijn.

(Slot volgt.)

VERSHUIVINGEN IN HET VERKEER TUSSEN DE WEST-EUROPEESCHE ZEEHAVENS EN HET DUITSCHE ACHTERLAND.

Vóór eenige weken werden door ondergeteekende in dit tijdschrift¹⁾ eenige cijfers vermeld en besproken betreffende het verkeer tusschen Rotterdam en eenige andere zeehavens aan de eene zijde en het gezamenlijke achterland aan de andere zijde. Zulks geschiedde aan de hand van de statistieken dier havens en de Rijnvaartstatistiek.

Er staat ons echter nog een andere bron ter beschikking in den vorm der Duitse Rijkstatistieken betreffende „die Güterbewegung auf Deutschen Eisenbahnen” en „Die Binnenschiffahrt”. In deze tabellen worden echter helaas Nederland en België ieder als slechts één district beschouwd, waardoor het niet mogelijk is, het spoor- en waterverkeer tusschen het hier behandelde achterland en Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen alléén na te gaan. De uit deze

¹⁾ Zie E.-S. B. van 13 en 20 Mei 1931.

statistieken samen te stellen tabellen hebben echter des te meer waarde voor de bestudeering van het verkeer op Hamburg, Bremen en Emden en voor het aflezen der onderlinge verschuivingen tusschen het verkeer per rail en per binnenschip. Aangezien intusschen de kort geleden verschenen statistiek van 1929 de laatste is, hebben de cijfers reeds meer historisch dan actueel belang.

Beschouwen wij het Duitschland ten Westen der lijn tusschen Rheine en Eger als het deel van dit land, dat tot *het achterland van Rotterdam* behoort, dan *ontving* dit gebied in 1000 tonnen (van 1000 KG.):

Uit:	1913		1928		1929	
	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip
Nederland ..	1.347	16.321	980	18.487	1.026	20.448
België	1.007	2.578	746	2.028	715	2.084
Hamburg ...	339	83	901	70	1.006	67
Bremen	669	160	684	320	682	275
Emden	73	1.577	71	1.136	223	2.044
Totaal....	3.495	20.720	3.382	22.042	3.652	24.918
		24.216		25.424		28.570

Ditzelfde Duitse achterland verzond in 1000 tonnen (van 1000 KG.):

Naar:	1913		1928		1929	
	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip
Nederland ..	6.072	11.255	2.874	21.161	3.477	22.141
België	4.335	5.678	1.606	5.957	2.935	6.797
Hamburg ...	3.968	79	3.678	84	4.407	59
Bremen	2.136	95	1.899	1.084	2.434	724
Emden	596	1.311	238	1.430	404	1.606
Totaal....	17.107	18.418	10.295	29.717	13.657	31.327
		35.525		40.012		44.985

Deze cijfers toonen de resultaten aan, die met name aan Hamburg ingevolge de huidige Duitse spoorwegpolitiek zijn ten deel gevallen. Verzond deze haven in 1913 naar het bewuste gebied per wagon 339.402 ton, voor 1927, 1928 en 1929 bedroegen de corresponderende quanta 830.677 ton, 900.825 ton en 1.006.143 ton. Dat zulks waarschijnlijk aan de spoor-tarieven moet toegeschreven worden, kan blijken uit het feit, dat het quantum per schip uit West-Duitschland te Hamburg aangevoerde goederen sedert 1927 tot onder het niveau van 1913 gedaald is.

De cijfers voor Bremen, aanwijzende een merkwaardige toeneming van het verkeer te water bij gelijk-blijving van het spoorverkeer, zijn uiteraard te verklaren door den kanalenbouw, die sinds 1913 heeft plaats gehad. Het in 1914 gereed gekomen Rhein-Rernekanaal, het in 1916 beëindigde Ems-Weserkanaal en het Lippenkanaal hebben een zooveel gunstiger waterverkeer tusschen met name het Roergebied aan den eenen kant en Bremen en Emden aan den anderen kant in het leven geroepen, dat het reeds als een gunstig gevolg van de uitzonderingstarieven te beschouwen is, dat dientengevolge het spoorwegvervoer over deze havens in het algemeen niet is afgenomen.

Ten aanzien van de verzending vanuit het achterland valt eenzelfde tendens waar te nemen en betekende 1929 een goed jaar voor de Duitse spoorwegen, in zoverre, dat toen het verkeer per rail uit West-Duitschland naar de Duitse zeehavens voor het eerst boven het peil van 1913 steeg, terwijl het spoorwegvervoer naar Nederland en België daalde. Hierbij moet echter in het oog gehouden worden, dat het vervoer te water, met name naar Nederland, in nog grootere mate toenam.

Summa summarum kunnen wij concludeeren, dat enerzijds het spoorwegvervoer tusschen West-Duitschland en Hamburg — en in mindere mate Bremen — gestegen is, in tegenstelling met dat op Nederland en België, maar dat anderzijds het totale vervoer per rail zeer veel terrein verloren heeft aan het verkeer te water (met name naar en van Nederland, en naar België). Ook het verkeer per spoor naar Emden is, dank zij den zooveel gesignaleerden kanalenbouw, in omvang verminderd.

Leerzaam zijn mede de cijfers voor het verkeer tusschen de zeehavens en het Roergebied. Zij toonen aan, dat Hamburg en Bremen te dezen aanzien een vooruitgang wisten te boeken, die, vooral wanneer men het steenkool- en ertstransport buiten beschouwing laat, op zichzelf gezien en in verhouding tot den aanvoer uit „Nederland” en „België” niet gering te achten is. Daarentegen heeft het quantum goederen (zoowel mèt, als afgezien van steenkool en erts), dat per rail van het Roergebied naar Hamburg wordt verzonden, het peil van 1913 nog niet kunnen bereiken. Bremen en vooral Emden verkeerden te dezen aanzien in een ietwat gunstiger positie, gelijk uit den volgenden staat blijkt:

De uit de zeehavendistricten naar het Roergebied vervoerde quanta goederen waren als volgt in 1000 ton:

Uit:	1913		1928		1929	
	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip
Nederland ..	457	9.674	291	11.317	294	13.107
België	461	1.304	183	1.005	175	1.021
Hamburg ..	101	54	133	43	172	46
Bremen	83	4	94	124	127	85
Emden	32	1.577	27	1.135	170	2.043
Totaal....	1.134	12.614	727	13.625	938	16.302
	13.748		14.352		17.240	

De naar de zeehavendistricten uit het Roergebied vervoerde quanta goederen waren als volgt in 1000 ton:

Naar:	1913		1928		1929	
	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip
Nederland ..	5.039	9.238	2.166	17.378	2.617	18.113
België	2.970	4.982	664	4.841	1.664	5.355
Hamburg ..	3.414	43	2.739	61	3.221	38
Bremen	1.682	9	1.218	876	1.661	494
Emden	427	1.310	137	1.404	264	1.592
Totaal....	13.432	15.582	6.923	24.560	9.427	25.592
	29.114		31.483		35.019	

Tenslotte demonstreeren de cijfers ten opzichte van het verkeer met Zuid-West-Duitschland (gelegen onder de lijn Saarbrücken-Frankfurt-Meiningen) al zeer sterk de winst, die de politiek der „Seehafenausnahmetarife” onzer Oosterburen Hamburg en Bremen, speciaal in 1929, wist te verzekeren.

De uit de zeehavendistricten naar Zuid-West-Duitschland vervoerde quanta waren als volgt in 1000 ton:

Uit:	1913		1928		1929	
	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip
Nederland ..	73	4.026	108	4.167	95	4.104
België	110	630	96	512	75	606
Hamburg ..	160	—	525	—	527	—
Bremen	185	—	240	1	201	1
Emden	8	—	20	—	25	—
Totaal....	536	4.656	988	4.680	923	4.712
	5.192		5.669		5.635	

De naar de zeehavendistricten uit Zuid-West-Duitschland vervoerde quanta goederen waren als volgt in 1000 ton:

Naar:	1913		1928		1929	
	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip	p. rail	p. schip
Nederland ..	81	1.007	65	1.384	89	1.474
België	164	531	63	532	75	586
Hamburg ..	212	—	286	—	358	—
Bremen	93	—	98	1	126	1
Emden	4	—	9	—	6	—
Totaal....	553	1.539	521	1.917	653	2.062
	2.091		2.438		2.715	

Geven de bovenstaande cijfers waardevolle aanwijzingen omtrent het resultaat der „Seehafenausnahmetarife”, minder duidelijk zijn de Deutsche spoorwegstatistieken ten aanzien van de resultaten der afschaffing van de „Binnenwasserumschlagtarife”, daar zij niet aangeven, in hoeverre het door den spoorweg van en naar de Deutsche Rijnhavendistricten vervoerde voor die districten zelf bestemd of daaruit afkomstig

is, dan wel vóór overslag in Rijnschepen bestemd of per Rijnschip aangevoerd is. Toch kunnen de volgende cijfers voor het verkeer tusschen de districten Beieren en Wurtemberg aan de eene zijde en Mannheim, Rheinau en Ludwigshafen aan de andere zijde, alsook tusschen Beieren en Wurtemberg eenerzijds en de Duitse zeehavens anderzijds wel eenige aanwijzing daarentrent geven.

tusschen:	1913	1926	1929
	Beieren en Mannheim e.a. . .	574.312	495.835
Beieren en Hamburg-Bremen.	248.954	566.597	736.913
Wurtemberg en Mannh. e.a.	1.689.946	1.572.864	1.731.326
Wurtemb. en Hamb.-Bremen.	76.089	124.657	188.801

Onder het voorbehoud, dat op grond van het zooveen opgemerkte geboden is, zou uit deze cijfers geconcludeerd kunnen worden, dat de Deutsche spoorwegpolitiek op dit punt niet zoozeer het vervoer over de Deutsche Rijnhavens belangrijk heeft doen inkrimpen,⁴⁾ dan wel vooral het vervoer met de Deutsche zeehavens heeft gestimuleerd en daardoor den normalen groei van het verkeer der Deutsche en diensengevolge ook der Nederlandsche Rijn- en zeehavens heeft tegengehouden. Intusschen zou men tevens uit deze cijfers kunnen aflezen, dat de verhoudingen zich van 1926 tot 1929 voor de Rijnvaart weer een weinig ten goede hadden gewend.

Een nadere splitsing naar de districten der „Binnenwasserstatistik” kan tenslotte eenige aanwijzing geven omtrent het vervoer te water tusschen de binnenhavens van Midden-Duitschland eenerzijds en Nederland en België anderzijds.

Wij hebben daarvan de volgende tabellen in 1000 tonnen van 1000 KG. opgesteld:

	Verkeer met Ludwigshafen-Mannheim:			
	1913	1924	1928	1929
naar Nederland	679	281	724	730
vanuit Nederland	2.440	1.139	2.443	2.343
naar België	374	133	339	354
vanuit België	435	249	230	240

Deze tabel bevestigt het bovenstaande in zooverre, dat het verkeer tusschen Mannheim en Ludwigshafen met Nederland en België na een groote inzinking in de op den oorlog volgende jaren, in 1928 en 1929 niet meer een grooten achteruitgang vertoonde, vergeleken bij 1913 (uitgezonderd de aanvoer vanuit België), maar ook niet weerspiegelt de algemeene verdere ontplooiing, die het verkeer sindsdien elders heeft ondergaan.

Verkeer met de Main en hare zijrivieren in Beieren en Baden in tonnen van 1000 KG.

	1913	1924	1928	1929
	naar Nederland	26.575	28.499	36.423
vanuit Nederland	502	37.239	175.236	224.676
naar België	1.438	108	13	9.873
vanuit België	—	463	6.408	3.984

Al is de totale omvang van het hier bedoelde verkeer niet zeer groot, de merkwaardige toename van het verkeer te water uit Nederland verdient de aandacht. Het betreft hier aanvoer van Nederlandsche steenkolen en hout ten behoeve van de cellulose-fabricage. Van het eerste product werd in 1913 niets en in 1929 58.921 ton aangevoerd van het tweede in 1913 eveneens niets en in 1929 131.560 ton.

⁴⁾ De haven van Mannheim alleen wijst een belangrijken achteruitgang aan, waarvan de bijzondere oorzaak wel voornamelijk gezocht zal moeten worden in de opkomst van Straatsburg. Havens als Ludwigshafen en Mainz zagen echter sinds 1913 hun goederenomslag toenemen.

	Goederenomslag in 1000 ton:		
	Mannh.	Ludwigshafen	Mainz
1913	7.397	2.872	1.810
1920	6.614	2.156	2.007
1924	7.185	1.613	1.590
1928	5.827	4.110	2.113
1929	5.834	4.003	2.009

Verkeer met den Rijn in Hessen (Worms, Gernsheim, Bingen, Mainz, Budenheim) in tonnen:

	1913	1924	1928	1929
naar Nederland	128.350	353.855	319.189	352.526
vanuit Nederland	556.699	292.335	415.556	407.606
naar België	72.618	2.132	105.137	126.407
vanuit België	60.012	42.785	63.476	52.300

De groote vooruitgang in den export te water over deze havens naar Nederland is te danken aan de vermeerderde verzending van cement en tras. Hiervan nam het quantum van 29.538 ton in 1913 toe tot 199.760 ton in 1929.

Verkeer met den Rijn in Baden (zonder Mannheim, dus voornamelijk Karlsruhe en Kehl) in tonnen:

	1913	1924	1928	1929
naar Nederland	2.269	121.568	73.940	106.188
vanuit Nederland	331.063	155.877	576.565	657.931
naar België	1.597	4.256	29.273	31.551
vanuit België	60.708	62.348	187.021	284.936

Wij zien hier een verheugende toename in het verkeer, welke uiteraard samenhangt met de betere bevaarbaarheid van den Boven-Rijn. Voor wat het vervoer naar ons land betreft, wijzen wij op het transport van kalizouten voor mestgebruik, dat in 1913 nog in het geheel niet bestond en in het laatst bekende jaar tot 37.498 ton was uitgegroeid. Ook het vervoer van porseleinaarde nam sterk toe. Van meer belang nog is de uitbreiding van den aanvoer vanuit Nederland en België. Deze is wederom voornamelijk te danken aan den export van steenkool en cokes. Bedroeg deze in 1913 nog slechts 40.915 ton, in 1929 was het quantum gestegen tot 268.964 ton.

Minder gunstig voor Nederland — d.i. in casu, naar wij mogen aannemen, Rotterdam — ontwikkelde zich de aanvoer van granen. Terwijl in 1913 bijna alle graan naar den Boven-Rijn over ons land werd aangevoerd, hebben wij in den loop der laatste jaren een steeds meer overwegende plaats moeten inruimen aan België. Naar vermoed mag worden, staat dit verschijnsel in verband met de bevoorrechte plaats, die Antwerpen in het Rijnverkeer op Straatsburg inneemt, en de gevolgen, die zulks op de Rijnvrachten heeft. Wij besluiten dit overzicht met een tabel dienangaande:

Aanvoer van eenige graansoorten over Kehl en Karlsruhe.				
tarwe	1913	1924	1928	1929
uit Nederland	113.645	11.994	80.262	48.513
„ België	18.472	38.709	92.917	160.645
haver				
uit Nederland	28.110	1.592	8.576	16.665
„ België	5.458	9.602	17.886	50.099
maïs				
uit Nederland	12.542	1.022	20.954	10.243
„ België	2.983	4.289	32.989	35.624

K. F. O. JAMES.

HET ZESDE CONGRES VAN DE INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL.

II (Slot.)

De huidige crisis, de handelspolitiek en de oorlogsschulden.

In ons eerste artikel hebben wij het een en ander medegedeeld over de veelheid van onderwerpen, welke op het Congres der I.K.K. behandeld zijn. Wij zullen thans stilstaan bij die onderwerpen, welke algemeen als de belangrijkste werden beschouwd en de verschillende meeningen, welke daarover tot uiting zijn gekomen, de revue laten passeeren.

In het middelpunt van de belangstelling stond de huidige economische depressie. Als oorzaak van de crisis werd door verschillende sprekers een reeks van de meest uiteenlopende factoren genoemd, hetgeen bewijst, enerzijds, dat de crisis een zeer gecompliceerd verschijnsel is, en anderzijds, dat er lang geen eenstemmigheid heerscht over de werkelijke oorzaken.

Zonder aanspraak op volledigheid willen wij hier

enkele oorzaken noemen, welke door verschillende sprekers genoemd zijn.

President Hoover wees op de gevolgen van den oorlog, welke nog nawerken naast meer onmiddellijke economische oorzaken. Hij noemde de vernietiging van menschenlevens en kapitaal; de groote lasten, welke de belastingen opleggen en de sociale en politieke instabiliteit, die eveneens het gevolg zijn van den wereldoorlog.

De Heer Theunis (België) schreef de crisis o.m. toe aan de douanepolitiek en de hooge tarieven, welke de meeste landen in de wereld er op na houden. Tevens noemde de Heer Theunis de ongelijke verdeling van het goud, die weer een gevolg is van de onzekere politieke toestanden en de protectionistische politiek, die goederen belet de plaats in te nemen van goud.

De Heer Parmentier (Frankrijk) wees op de productie, die grooter is dan de consumptie, den uitermate snellen technischen vooruitgang, het ontbreken van evenwicht tusschen groothandels- en kleinhandelsprizen; de landbouwcrisis in de geheele wereld, de politieke instabiliteit, de overdreven hooge belastingen; den kunstmatigen steun aan verschillende industrieën en bedrijven verleend door Regeeringen, die tenslotte tot overproductie hebben geleid. De Heer Parmentier vestigde ook de aandacht op de wisselwerking tusschen economische en politieke toestanden, bijv. in Duitschland en in Zuid-Amerika. En tenslotte wees de Heer Parmentier op de kapitaalsoopenhooping in de Ver. Staten, die tot uitbreiding van bedrijven en daardoor tot overproductie moest leiden.

Sir Arthur Salter, de directeur van de Economische en Financiële afdeling van den Volkenbond, wees op de speciale oorzaken, welke zich in verschillende landen hebben voorgedaan; in Egeland een „exceptionally rigid and inelastic economic system”, in China de daling van den zilverprijs; in landen, welke vooral van landbouw bestaan, de zeer groote daling van de wereldprizen van landbouwartikelen.

Tenslotte vestigde Sir Arthur Salter de aandacht op de speculatie-hausse van 1929 in de Ver. Staten, die niet alleen door de daarop volgende reactie de crisis zou hebben verergerd, maar die bovendien tot het ontstaan van de crisis zou hebben meegewerkt door het onttrekken van geld aan de kapitaalmarkt.

Een ergere miskenning van het wezen der depressie, dan in deze laatste opmerking ligt besloten, is moeilijk denkbaar. Immers, wanneer men een beperking van den koortsachtigen expansiedrang der haussejaren als een van de oorzaken der depressie opsomt, kan dit niets anders beteekenen, dan dat men dezen expansiedrang, op zichzelf beschouwd, gerechtvaardigd acht.

Hoe onjuist dit is, werd in het licht gesteld door Melvin A. Traylor, een bankier uit Chicago, die er o.a. op wees, dat de productiecapaciteit van automobielen in de Ver. Staten is opgevoerd tot ongeveer het dubbele van den binnenlandschen afzet, terwijl de maximumproductiecapaciteit van de radio-industrie ongeveer drie maal zoo groot is als de normale verkoop. De Heer Traylor, wiens rede tot de besten behoorde van het Congres, constateerde een tekort bij de leiders van de industrie, het financiële leven, den landbouw en zelfs van de Regeering, een tekort, dat niet zoozeer voortvloeide uit gebrek aan kennis van de economische wetten, dan wel uit een gebrek aan moed om openlijk en tijdig stelling te nemen tegen de gevaren in de algemeene economische ontwikkeling, die zoo mooi leek, maar waarvan iedereen met enig economisch inzicht wist of behoorde te weten, dat zij gedeeltelijk ongefundeerd was. Immers, de expansie in de laatste jaren voor de crisis was niet gebaseerd op het nationale inkomen, maar op een uiteraard slechts eenmaal mogelijke kunstmatige vergroeting van dit nationale inkomen door afbetalingscredieten.

Het betoog van *Sir Allan Anderson*, directeur van de Bank of England, ging in vele opzichten in dezelfde richting. *Sir Allan Anderson* begon met de min of meer paradoxale opmerking, welke ook reeds door *Sir Arthur Salter* was gemaakt, en die feitelijk van *Keynes* afkomstig is, dat het probleem van den tegenwoordigen tijd is, dat wij, ondanks onze armoede, in alle materiele dingen feitelijk ontzaggelijk rijk zijn. Van tal van goederen is een teveel aanwezig, doch niemand wil koopen. De te groote concurrentie heeft tot een productie geleid, die voor de wereld in haar geheel op het oogenblik te groot is.

„In the race to get rich did we not forget that to make business some one must buy and be able to pay; that trade is barter; that this simple civilized life of ours is only possible because each of us is willing not alone to be employed but to employ, not only to pay debts but to receive payment, and that the trade of nations is ruled by some law.”

Het valt op, dat onder deze oorzaken factoren genoemd worden, die wel den algemeenen economischen toestand beïnvloeden, doch zeker geen oorzaak van de crisis kunnen zijn, daar zij ook reeds invloed uitoefenden tijdens de aan de crisis voorafgegane hausse. Dit geldt bijvoorbeeld voor het verlies van kapitaal en menschenlevens in den oorlog, en de tarievenpolitiek. Anderzijds vindt men in de voorafgaande beschouwingen vaak oorzaken en gevolgen dooreen gemengd, hetgeen begrijpelijk is, gezien de te sterke wisselwerking, die in het economisch leven voorkomen.

Evenmin als over de oorzaken was men het eens over de middelen tot verbetering van den toestand.

Over het algemeen kan men zeggen, dat vertegenwoordigers van de verschillende landen bij voorkeur die middelen aanraadden, waarbij de politiek van hun eigen land niet zou behoeven te worden gewijzigd.

President Hoover zocht de oplossing in vermindering der bewapening — echter in Europa, daar Amerika reeds tot het wenschelijke minimum was ontwapend.

De Heer *Georges Theunis* wees op het gevaar van inmenging van de politiek in het zakenleven; men moet de economische krachten, welke in de maatschappij bestaan, vrij op elkaar laten inwerken zonder inmenging van de zijde van een Regeering.

Dr. W. H. Coates, LL.B., B. Sc. drong aan op een verlaging van de Amerikaansche douane-tarieven en gaf te verstaan, dat Engeland, indien niet spoedig aan dezen wensch gevolg mocht worden gegeven, op zijn beurt tot beschermde maatregelen zou overgaan.

Henry Bell, directeur van de *Lloyd's Bank*, sprak in denzelfden geest en hoopte, dat de Ver. Staten, die geleidelijk van een debiteurstaat in een crediteurstaat waren veranderd, de consequenties van deze verandering onder de oogen zouden zien. „We ask them to rise to the responsibility of their great position.”

Dr. E. Hamm, vroeger Rijkminister van Duitsland, wees er op, dat kapitaal moet worden verschafft aan de landen met de grootste economische behoeften, waar de grootste winst te verkrijgen zou zijn. Op deze wijze zou men economisch te werk gaan. De rente van de verstrekte kapitalen zou echter in goederen betaald moeten worden, en daarom mochten geen belemmeringen een vrijen goederen- en kapitaalruil in den weg staan.

Ook de Heer *A. Frowein* bestreed het protectionisme.

„It has always been the standpoint of the International chamber of commerce that an active exchange of goods would be extremely desirable and if not free trade... anyway, a fair commercial policy, free from exaggerated protectionism and small chicaneries, were urgently required.”

Door de gelukkige invoeging van de woorden „exaggerated” en „small” kan deze passage gevoegelijk worden toegepast op alle landen, die Duitsland moeilijkheden in den weg leggen, zonder dat dit land

zichzelf tot de groep van zondaars behoeft te rekenen.

Dr. Karl Bergmann, vroeger staatssecretaris van Financiën in Duitsland, bepleitte openlijk een vermindering van de Duitsche oorlogsschulden.

„The first quarter of 1931 shows a surplus of export over imports amounting to well over five hundred million Reichsmarks.... This surplus... has not been attained by increasing exports but by a continued heavy shrinkage of imports in the most important branches, foodstuffs, raw materials and finished products, all being effected.”

This one figure in itself must be considered as a signal of serious economic danger. It shows that Germany under the pressure of her huge reparation debts in connection with the aggregate of her commercial indebtedness abroad is forced to cut down her purchases from other countries to the lowest possible limit, in order to find the means of meeting her foreign obligations, as they fall due. On the other hand, she is equally compelled to try and sell her goods abroad in keenest competition, where ever she can, in the face of tariff walls and unprofitable prices....

The problem of reparation is not yet definitely settled. It still awaits a complete and final economic solution.”

De Heer *Parmentier* waarschuwde tegen regionale overeenkomsten, wanneer deze ertoe strekten, groepen van staten tegen elkaar in het harnas te jagen; een zijdelingsche maar niet onduidelijke critiek op de Duitsch-Oostenrijksche pogingen tot toenadering.

De Heer *Alfred Falter* (Polen) wees op de wenschelijkheid, de productie in te krimpen en te regelen naar den langzamen groei der bevolking. Naar zijn meening, zou het eenige middel om de crisis te bestrijden zijn, de productie te regelen naar de consumptie.

Zelfs rezen uit Amerika stemmen, die de oplossing van de crisis geheel in nationale richting zochten.

De Heer *Wallace B. Donham* betoogde, dat Amerika Europa niet bestrijden moest op de minder ontwikkelde markten van de wereld. Ter wille van stabiele toestanden en de toeneming van de welvaart van Europa zou laatstgenoemd werelddeel zijn markten moeten behouden. De Heer *Donham* voorzag, dat voor de Ver. Staten de toekomst lag in een stelselmatige ontwikkeling van de eigen nationale markt. — Inderdaad een zeer elegante wijze om een ongebreideld Amerikaansch protectionisme te verdedigen zonder dezen gehaten term te gebruiken.

Meer op den man af was de verdediging van het Canadeesche protectionisme door den Heer *Floyd Chalmers*, redacteur van de *Financial Post* te Toronto, voor wiens opvatting de volgende citaten karakteristiek zijn:

„We are large exporters of raw materials and a large purchaser of finished products. But Canada believes that it should have an industrial as well as an agricultural and extractive economy.... The tariff policy of Canada is designed... to encourage the growth of a strong home manufacturing industry without placing to heavy a burden upon primary producers.... Protection to maintain the standard of living without unduly raising the cost of it is the „noble experiment” upon which we have embarked.”

De geest, die uit deze citaten spreekt, kan men, dunkt mij, het best als volgt samenvatten: Wij hopen door bescherming een schaap met vijf pooten te verkrijgen.

Het is de typische gedachtengang van alle protectionistische landen, die enerzijds met kunst- en vliegwerk tal van industrieën uit den grond willen stampen en anderzijds verbaasd zijn, wanneer hun landbouw mede door den kunstmatig opgedreven levensstandaard in moeilijkheden komt te verkeerren.

De Heer *Traylor*, die ook op dit punt een gunstige uitzondering maakte door geen oratio pro domo te houden, beperkte zich tot een aantal voorstellen ter verbetering van het economisch leven in de Ver. Staten.

Ten aanzien van den landbouw wees hij er op, dat in de Ver. Staten de boeren gewoonlijk slechts één

tak van landbouw of veeteelt uitoefenden, en dat het zelden voorkwam, dat zelfs voor eigen levensonderhoud andere takken dan deze eene werden beoefend. Op ongeveer 20 pCt. van alle farms in Amerika is geen melkkoe en geen kuiken te vinden; op 30 pCt. zijn geen varkens, en op 90 pCt. geen enkel schaap. Naar zijn meening moesten de boeren er naar streven zooveel mogelijk voedingsmiddelen voor eigen consumptie te produceeren. Wanneer dit het geval zal zijn, zijn de boeren veel minder afhankelijk van den algemeenen toestand in het landbouwbedrijf, omdat tenminste hun levensbehoeften verzorgd zijn.

Ten aanzien van beurs- en bankwezen bepleitte hij een aantal maatregelen ter beteugeling van de speculatie: afschaffing van den zoogenaamden daghandel; instelling van een termijnmarkt, welke hij niet alleen op zichzelf gewenscht achtte, maar waardoor bovendien de invloed van de banken op de gelden, die naar de beurs stroomden, grooter zou worden; beperking van crediettransacties tot posten van \$ 10.000 of meer.

Ofschoon de invloed van het Russische probleem en de gedragslijn, die de „kapitalistische” wereld ten aanzien van dit land zal volgen, stelselmatig werd vermeden, zou ons overzicht niet volledig zijn, zonder de vermelding van een onder de aanwezigen verspreid geschrift van den Heer Hugh Cooper, president van de Amerikaansch-Russische Kamer van Koophandel. De Heer Cooper betoogde, dat nieuwe velden voor de economische activiteit moesten worden gezocht. Naar zijn meening hing de wereldvrede af van wat besloten zou worden ten aanzien van Rusland. In Rusland heerscht thans het systeem van kapitalisme, welken term de Heer Cooper juist achtte dan communisme. Wanneer een middel te vinden zou zijn om te geraken tot een vreedzame concurrentie tusschen het private kapitalisme en het staatskapitalisme, dan zal het eerste systeem zeker in staat zijn om zijn superioriteit over het laatste stelsel te bewijzen. Men moet Rusland credieten verstrekken en op die wijze een nieuwe markt verkrijgen voor de eigen productie.

* *

Voor Nederland zijn, dunkt mij, uit de voorafgaande beschouwingen de volgende conclusies te trekken:

De huidige crisis vormt voorloopig nog een mooi onderwerp voor meer of minder interessante debatten. In dien tusschentijd zal het economische leven met zijn zelf-regenererende krachten wel weer geleidelijk in een nieuwe periode van voorspoed overgaan, waarbij een aantal maatregelen ter verbetering van min of meer „plaatselijke” misstanden niet ondienstig zijn. De wijze en nuchtere woorden van staatssecretaris Mellon op de bankierslunch, dat de ervaring leert, dat aan iedere depressie een einde komt en dat enkele simplistische maatregelen niet in staat zijn om een crisis te doen eindigen, zijn hier volkomen op zijn plaats.

Voor zoover bepaalde maatregelen in het algemeen een grondslag kunnen leggen voor betere economische toestanden, geldt dit vooral voor de tarieven en herstelbetalingen.

Wat de tarieven betreft, is in de debatten op de achtereenvolgende congressen in Stockholm, Amsterdam en Washington een toenemende openhartigheid ten gunste van het protectionisme echter onmiskenbaar. Daarentegen is Amerika thans met zijn protectionisme zoover gegaan, dat de kans op een verlaging van bepaalde tarieven op grond van de „flexible provisions” niet uitgesloten moet worden geacht, al blijft het uiterst moeilijk de krachten, die in dit groote land op elkaar inwerken, met eenige nauwkeurigheid te taxeerden.

Ten aanzien van de herstelbetalingen staat de Amerikaansche Regeering nog onwrikbaar op het standpunt, dat van kwijtschelding of zelfs van vermindering geen sprake kan zijn. Daarentegen is in

het zakenleven een strooming onmiskenbaar; die de wenschelijkheid van een ernstige bestudeering wel degelijk erkent. Het feit, dat tenslotte met volledige instemming van de Amerikaansche gedelegeerden een resolutie in deze richting kon worden aangenomen en zulks ondanks de onmiskenbare pressie, die van regeeringswege op de Amerikaansche gedelegeerden is uitgeoefend, bewijst dit voldoende.

S. POSTHUMA.

ONTEIGENING TEN ALGEMEENEN NUTTE.

Door den Minister van Waterstaat zijn twee wetsontwerpen ingediend beoogende de verklaring van algemeen nut der onteigeningen ten behoeve van aanleg van mijnspoorwegen in Zuid-Limburg.

Het verkeerde van genoemden maatregel uit verkeers-economisch oogpunt belichtte ik in de E.-S. B. van 3 Juni jl., blz. 506 e.v.¹⁾ Het moge mij thans vergund zijn de zaak nog van een andere zijde te bezien.

De Grondwet waarborgt het eigendomsrecht en verklaart, dat — eenige bijzondere gevallen uitgezonderd — ontzetting niet anders kan plaats hebben dan ten algemeenen nutte en tegen voorafgaande schadeloosstelling, waarbij de verklaring ten algemeenen nutte bij de wet moet geschieden.

Regeling van de onteigening ten algemeenen nutte, geschiedde bij de wet van 28 Augustus 1851, Stbl. No. 125. Artikel 1 luidt na de wetswijziging van 5 Juli 1920 Stbl. No. 329:

„Onteigening ten algemeenen nutte kan in het publiek belang van den Staat, van eene of meer provinciën, van eene of meer gemeenten en van een of meer waterschappen plaats hebben.

„In dat publiek belang kan ook ten name van bijzondere personen of vereenigingen, aan wie de uitvoering van het werk, dat onteigening vordert, is toegestaan, worden onteigend.”

Het eene wetsontwerp beoogt een verbinding van den in aanleg zijnden mijnspoorweg Nuth naar de Staatsmijn Maurits met een overslaghaven Stein aan het Julianakanaal (Hand. St. Gen. 1930—1931, Bijlage 369). De onteigening wordt gevraagd ten name van den Staat. Inplaats van een betoog, dat de voorgestelde onteigening ten algemeenen nutte een noodzakelijk doch uiterst hulpmiddel is, waarbij het recht van den eigenaar moet wijken voor dat van den Staat (woorden van de Memorie van Toelichting op de Onteiningswet), wordt volstaan met een mededeeling, dat de Directie der Staatsmijnen het *wenschelijk* acht, dat voormelde verbinding tot stand komt. Waar volgens dezelfde Memorie van Toelichting de wetgever moet waken, dat alleen *noodzakelijkheid* tot de uitoefening van het onteigeningsrecht aanleiding geeft, daar lijdt het geen twijfel of de wenschelijkheid welke de mijndirectie poneert en waarmede de Minister instemt, zal voor de Wetgevende Macht onvoldoende zijn om een beslissing te kunnen nemen. Het „algemeen belang” van den maatregel, hoe vaag dit begrip ook is, werd in geen enkel opzicht aangetoond.

Het andere wetsontwerp beoogt de verklaring van algemeen nut uit te spreken voor de onteigening noodig om den mijnspoorweg der particuliere mijnen Oranje-Nassau I, III en IV in verbinding te brengen met het emplacement der staatsmijnen te Nuth (Hand. St. Gen. 1930—'31 Bijl. 325). De verklaring

¹⁾ Op blz. 507, 1e kolom regel 15 v.o. sloop een vergissing in, in zooverre, dat vermeld werd, dat het wetsontwerp tot aanleg van den mijnspoorweg van Nuth naar de mijn Maurits in 1927 zonder discussie in de Eerste Kamer der Staten-Generaal werd aangenomen. Op 21 Juli 1927 toch werd door den Limburgschen afgevaardigde ir. Koster op de meest positieve wijze stelling genomen tegen den voorgenomen aanleg dezer particuliere lijn in het verkeersgebied van de bestaande Nederlandsche Spoorwegen. Zijn volkomen juiste argumentatie, welke te vinden is op blz. 927 e.v. der Handelingen van de Eerste Kamer, zitting 1926—'27, zij ieder belangstellende in deze kwestie ten zeerste aanbevolen.

motiveert „het algemeen nut” met een verwijzing naar de ontwikkeling der mijnindustrie, welke met den spoorwegaanleg gediend zou zijn. Op dezelfde wijze dus als toen in 1924 de verbinding van de staatsmijn Hendrik met de briketfabriek Carisborg verdedigd werd met een beroep op „de verruiming van werkgelegenheid door de bruinkoolontginning”. Een vage aanduiding is altijd wel te vinden, waar elke industriële of andere onderneming immers een zijde heeft, welke in min of meer verwijderd verband met het algemeen belang staat. De onteigening wordt in dit geval gevraagd ten name der *particuliere Oranje-Nassaumijnen* en niet ten name van den Staat, zooals in het eerstbesproken wetsontwerp. Blijkbaar was dit laatste den Minister van Waterstaat te sterk¹⁾ en wilde hij liever gebruik maken van het 2e lid van het artikel 1 der Onteigeningswet. Maar om dit te kunnen doen zou aangetoond moeten worden, „dat de onteigening moet worden toegekeurd aan de particuliere onderneming aan wie de uitvoering van het werk, dat onteigening vordert is toegestaan.” Echter, de spoorwegaanleg is aan niemand toegestaan, aan de Oranje-Nassaumijnen werd concessie verleend voor mijnontginning niet voor vervoer buiten het ontginningsgebied. Blijkbaar heeft Zijne Excellentie dit gevoeld en daarom in de Memorie van Toelichting opgenomen, dat de vervoersvergunning (buiten het mijngebied) „vervat is in de concessie voor de mijnontginning, aangezien de afwerking en het vervoer der producten een onafscheidelijk (sic) onderdeel van die ontginning uitmaken”. Alsof er geen Nederlandsche Spoorwegen bestonden, die het vervoer tot nog toe bedienden en ook in de toekomst kunnen blijven bedienen.

Zeer terecht heeft de Grondwet willen voorzien in de onrechtvaardige of lichtzinnige wijze van eigendomsontzetting en zijn in de Onteigeningswet scherpe grenzen getrokken, grenzen waarbij de Minister van Waterstaat zich blijkens bovenstaande beschouwingen bij de indiening der twee behandelde wetsontwerpen niet heeft weten te houden.

S. A. REITSMA.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE BETREKKINGEN TUSSCHEN KATOEN EN KUNSTZIJDJE.

Dr. E. Mullin, Hoogleraar in de chemie der kunstzijde en kleurstoffen aan het Clemson College, schrijft ons:

In velerlei opzicht bestaan er betrekkingen tusschen katoen en kunstzijde; drie punten zijn tegenwoordig van groote beteekenis:

1o. het verbeterde uiterlijk, de toegenomen verkoop en de groote gebruiksmogelijkheden van veel katoenen goederen zijn het gevolg van de combinatie van kunstzijde en katoen bij het fabriceren van de weefsels;

2o. er bestaat een toenemende concurrentie tusschen katoen en kunstzijde op de markt;

3o. het is bewezen, dat zowel katoen als kunstzijde chemisch op dezelfde wijze zijn samengesteld, nl. uit cellulose.

Van deze drie onderling verschillende betrekkingen tusschen katoen en kunstzijde is de eerste voor het publiek en speciaal voor den fabrikant en handelaar in de katoenbranche van belang. De tweede is vooral van beteekenis voor katoenplantages, spinnerijen en weverijen, en voor de kunstzijdeproducenten. De derde is van belang voor de scheikundigen, inzonderheid voor degenen, die zich bezighouden met het onderzoek van de vraagstukken, die met de kunstzijde en de fabricatie daarvan in verband staan, maar

¹⁾ Wel geschiedde dit door Minister van der Vegte bij een onteigening, noodig voor de uitbreiding van de Kon. Maatsch. de Schelde te Vlissingen. (Zie Hand. St. Gen. 1926—27, Bijl. 362).

daarnaast ook voor hen, die in de katoenindustrie werkzaam zijn. In dit artikel zal in het bijzonder aandacht worden geschonken aan het verband, dat in chemisch opzicht tusschen katoen en kunstzijde bestaat. Alvorens echter hiertoe over te gaan, verdient een bestudeering van enkele cijfers aanbeveling.

Onderstaande tabel toont de enorme vlucht, welke de kunstzijdeproductie van jaar tot jaar heeft genomen en welke nog zal blijven voortduren.

Wereldproductie van kunstzijde.

Jaar	Productie in 1000 pond
1892	31
1902	5.000
1912	20.000
1914	25.000
1919	40.000
1920	56.000
1921	65.500
1922	79.500
1923	97.000
1924	141.250
1925	195.000
1926	219.080
1927	266.868
1928	344.550
1929	404.155

Ongetwijfeld moet de stijgende productie geheel en al aan de meer en meer toegepaste combinatie van kunstzijde met katoen (hierboven sub 1o. genoemd) en met andere natuurlijke vezels, alsmede aan de veelvuldige aanwending van zuivere kunstzijde worden toegeschreven.

Het belangrijkste productiegebied vormen thans de Ver. Staten, die in 1929 meer kunstzijde produceerden dan Engeland en Italië, de twee grootste concurrenten, tezamen.

Van de kunstzijdeproductie der verschillende landen geven onderstaande cijfers een beeld:

Raming der kunstzijdefabricatie in verschillende landen in 1929¹⁾.

	In 1000 pond				Totaal
	Viscose	Acetaat	Koper Nitraat	Totaal	
Oostenrijk	3.620	—	—	—	3.620
België	10.700	1.500	—	2.800	15.000
Brazilië	950	—	—	—	950
Engeland	40.920	11.360	820	—	53.100
Canada	2.813	937	—	—	3.750
Tsjecho-Slow.	4.250	—	—	—	4.250
Frankrijk	32.730	3.500	700	70	37.000
Duitschland	33.200	800	11.000	—	45.000
Griekenland	580	—	—	—	580
Nederland	20.000	—	—	—	20.000
Hongarije	—	—	—	670	670
Italië	56.900	1.000	1.100	—	59.000
Japan	18.000	—	—	—	18.000
Polen	3.635	—	—	1.800	5.435
Spanje	2.000	—	—	—	2.000
Zweden	420	—	—	—	420
Zwitserland	12.250	—	—	—	12.250
Amerika	104.330	7.000	2.300	9.500	123.130
Totaal	347.298	26.097	15.920	14.840	404.155
In procenten	78.8 %	6.4 %	3.99 %	3.7 %	

Wereldproductie van kunstzijde in verschillende landen²⁾.

	In 1000 pond.			
	1926	1927	1928	1929
Amerika	62.575	75.050	97.700	123.130
Italië	35.000	36.000	47.000	59.000
Engeland	25.500	38.803	52.000	53.100
Duitschland	26.000	31.000	41.000	45.000
Frankrijk	17.500	21.000	30.000	37.000
Nederland	13.500	16.500	16.500	20.000
Japan	5.500	8.000	12.000	18.000
België	13.100	13.500	15.000	15.000
Zwitserland	8.000	10.340	12.000	12.250
Polen	2.000	4.000	5.000	5.435
Tsjecho-Slowakije	2.800	3.500	3.500	4.250
Oostenrijk	3.500	3.500	4.000	3.620
Canada	2.250	2.600	3.500	3.750
Spanje	300	1.000	2.500	2.000

¹⁾ Douglas G. Woolf, Textil Welt 77, blz. 647 (1930).

²⁾ J. Guthrie Oliver, Textil Welt 77, blz. 125 (1930).

Brazilië ⁴⁾	—	—	750	950
Hongarije ⁴⁾	—	—	600	670
Overige landen	1.555	2.075	1.500	1.000
Totaal	219.080	266.868	344.550	404.155

De volgende tabel toont de enorme stijging van de productie in de Vereenigde Staten:

Productie in 1000 pond.			
Jaar		Jaar	
1911	300	1921	15.000
1912	1.100	1922	24.000
1913	1.600	1923	35.400
1914	2.400	1924	38.700
1915	4.100	1925	51.900
1916	5.700	1926	62.600
1917	6.700	1927	75.550
1918	5.800	1928	97.700
1919	8.200	1929 (schatting) ..	123.100
1920	10.200	1930 („) ..	162.350

Het stijgend verbruik van kunstzijde bracht voor de natuurlijke vezels voor- en nadeelen mede: dit lag in hoofdzaak aan de verbeterde kwaliteit en het verbeterde uiterlijk van de kunstzijde en voorts aan de in enkele jaren tengevolge van de concurrentie sterk verlaagde prijzen. Deze zeer gewenschte resultaten zijn geheel en al aan chemische en andere onderzoekingen in de kunstzijde-industrie te danken.

Een plotselinge en belangrijke ommekeer had in deze industrie plaats door de groote belangstelling, welke bijna alle groote kunstzijdeproducenten voor de acetaatzijde toonden. Al werd de acetaatzijde reeds vóór den oorlog geproduceerd, toch begint het succes van dit product eerst in 1920—1922. Destijds was het acetaatprocédé waarschijnlijk het duurste; tegenwoordig echter de kosten bij het acetaatprocédé, dat bij de fabricatie van celanese zijde wordt toegepast, veel geringer dan bij eenig ander procédé, daar er verschillende verbeteringen zijn aangebracht. Dit feit en de uitstekende kwaliteit van de celanese-acetaat-zijde hebben de aandacht getrokken van alle groepen van kunstzijdeproducenten ter wereld, die bijna allen in deze richting proeven hebben genomen.

Voorts streefde de kunstzijde-industrie naar het vervaardigen van fijnere en meerdraadsgarens. De vooruitgang was hierbij zoo groot, dat het thans mogelijk is door het koperprocédé draden te fabriceren, die twee en een half maal zoo dun zijn als de draden van echte zijde. Deze draden worden in Amerika en in het buitenland direct voor den handel gefabriceerd en als 15 Denier 25 Bemberggaren verkocht. Ruim 4225 mijlen van een dergelijken draad wegen één pond.

Vele andere nieuwe en belangrijke producten, bijv. mat- en ajourzijde hebben er toe bijgedragen om de belangstelling voor en de vraag naar kunstzijde te vergroten. In den laatsten tijd heeft de verkoop van ongezwavelde viscosezijde, welke in hoofdzaak in de industrie van gebreide goederen haar afzet vindt, een aanzienlijken omvang bereikt. Deze zwavelviscose is sterker dan de ontzwavelde zijde en biedt derhalve bij de bewerking zekere voordeelen. Zij wordt pas vóór het verven ontzwaveld.

Ondanks de enorme jaarlijksche stijging van de productie van kunstzijde is het verzadigingspunt voor dit product nog lang niet bereikt. Dit is in hoofdzaak te danken aan de vele onderzoekingen, speciaal op scheikundig gebied. Hierop is toch de geheele kunstzijde-industrie gebaseerd en de onderzoekingen zijn de bron van elken vooruitgang in de geheele industrie. Waarschijnlijk heeft de verkoop van kunstzijde den afzet van katoenen goederen tot dusverre nog niet doen afnemen; hij heeft wellicht anderzijds eer stimuleerend op den verkoop van katoenproducten gewerkt, dank zij het betere uiterlijk en het aangename voorkomen van de vroeger min of meer inferieure katoenen goederen.

* *

Indien men de katoenfabrieken van de wereld na-

¹⁾ In 1926 en 1927 begrepen in overige landen.

gaat, krijgt men den indruk, dat die fabrieken het meest werden uitgebreid, die in elke mogelijke combinatie ook kunstzijde verwerken, hetzij alleen, hetzij tezamen met andere vezels. Het publiek, vooral in Amerika, verlangt nieuwe stoffen, nieuwe patronen, nieuwe kleureffecten, die men tevoren nooit heeft gezien en de kunstzijde-industrie komt aan deze wenschen op uitstekende wijze tegemoet. Zonder haar activiteit zouden vele van de mooie en goedkope stoffen nooit zijn ontstaan en dan zou ook de omvang van den tegenwoordigen handel in katoenen goederen veel geringer zijn geweest.

De wereldproductie van weefstoffen is zoo enorm groot, dat de kunstzijdeproductie ondanks haar jaarlijks sterk stijgende productie, daarvan thans nog geen 3 pCt. bedraagt.

Wereldproductie van katoen in verschillende landen¹⁾.

	1928	1927	1926	1925
	In 1.000.000 pond			
Amerika	7.238,9	6.478,0	8.988,7	8.051,8
Indië	2.325,5	2.253,8	2.021,9	2.325,9
Rusland	577,4	448,4	360,9	352,3
Egypte	793,5	597,5	810,2	769,6
China	740,9	922,5	638,1	669,2
Brazilië	248,5	235,2	214,4	287,7
Mexico	130,0	87,3	172,1	96,6
Peru	100,4	102,8	117,1	88,4
Overige landen	491,9	413,9	472,3	465,6
Totaal	12.647,0	11.539,4	13.795,7	13.107,1

Wereldproductie van weefstoffen.				
	1925	1926	1927	1928
	In 1.000 pond			
Katoen	13.007.130	13.795.733	11.539.352	12.647.029
Wol	2.982.561	3.060.730	3.383.497	—
Zijde	195.000	92.785	95.501	—
Kunstzijde	85.860	219.080	266.868	344.550
Totaal	16.270.551	17.168.328	15.285.218	
Percentage van de kunstzijde	1.2	1.28	1.75	2.15
				(Raming)

Dit percentage wordt echter steeds grooter en waarschijnlijk mag men bij steeds lagere kostprijzen en verbeterde kwaliteit van kunstzijde en bij hogere kosten van de katoenplantages in de geheele wereld verwachten, dat het percentage van kunstzijde ten opzichte van de wereldproductie van textielstoffen in de toekomst sneller zal stijgen dan ooit. Ongetwijfeld zal kunstzijde voor veel gebruiksmogelijkheden eens een groote concurrent van katoen worden.

* *

Eenige jaren geleden werd beweerd, dat kunstmatige vezels te eeniger tijd de natuurlijke vezels, speciaal katoen, voor het grootste deel geheel en al zouden vervangen. Hoewel dit nog niet geheel mogelijk schijnt, is zulks thans toch wel zeer waarschijnlijk geworden.

Zooals te begrijpen is, wijken de fabricatiekosten van viscose in de verschillende fabrieken sterk van elkaar af. Een onderneming, die een zeer economisch appreteerprocédé bezit, deelde onlangs mede, dat zij viscose-zijde goedkoper dan middelmatig dikke en fijne katoenen stoffen van dezelfde dikte kan vervaardigen. Daarnevens kan wellicht celanese-zijde tot denzelfden prijs worden gefabriceerd en in de toekomst nog goedkoper.

Terwijl deze gang van zaken voor de kunstzijdeproducenten van groot belang is, omdat de lage prijzen den verkoop en de fabricatiemogelijkheden enorm kunnen doen toenemen, zoo biedt dit voor katoenplanters en katoenspinnerijen een weinig gunstig aspect. Katoen was langen tijd het goedkoopste en meest gevraagde textielproduct; thans echter heerscht er eene aanmerkelijke overproductie van katoen. De prijzen van kunstzijde zijn het vorige jaar gedaald en elke prijsval stimuleert het gebruik van kunstzijde,

¹⁾ Ontleend aan Bulletin 166, Bureau of the Census, United States Department of Commerce.

waar vroeger de voorkeur aan katoen gegeven zou zijn.

Dit is een kritiek punt in de concurrentie van katoen en kunstzijde; steunde de laatste tot voor kort de eerste door het gebruik van beide vezelsoorten in combinatie, thans heeft de prijsdaling tot gevolg, dat de katoen wordt verdrongen. De natuurlijke zijde heeft blijkens de klachten der producenten in China, Japan en andere landen, reeds lang de nadeelige gevolgen van de concurrentie der kunstzijde ondervonden, en zoodra de prijs der kunstzijde dien van de katoen voldoende zal zijn genaderd, zal zich daar hetzelfde afspelen.

AANTEKENINGEN.

Het Afbetalingsstelsel.

Rapport van de Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel.

Het Hoofdbestuur van de Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel heeft in het najaar van 1929 een commissie benoemd met het doel om een onderzoek in te stellen naar de werking van het afbetalingsstelsel in de praktijk, zulks naar aanleiding van de behandeling van dit vraagstuk in haar algemeene vergadering van 1929. Deze commissie, die onder voorzitterschap van Mr. J. W. Beyen stond, heeft thans het resultaat van haar onderzoek in een kleine brochure gepubliceerd.

In tegenstelling met de voor enkele jaren over dit onderwerp verschenen rapporten van den Ned. R.K. Middenstandsbond en van de Amsterdamsche Kamer van Koophandel, beperkt dit rapport zich tot de euvelen, die het stelsel veroorzaakt. Zodoende heeft de commissie voornamelijk de techniek van het afbetalingsstelsel bestudeerd. Dit is een belangrijk voordeel, aangezien men over deze zijde van het vraagstuk in Nederland slecht georiënteerd is. De waarde van dit onderzoek wordt echter nog verhoogd door het nauwe contact, dat de commissieleden met de leiders van bedrijven hebben gehad, zoodat het uit schriftelijke antwoorden verzamelde materiaal door persoonlijke besprekingen is aangevuld. Maar deze extra-moeite, is ruimschoots beloond door het belangrijke feitensmateriaal, dat in dit rapport wordt aangeboden.

* *

De commissie is van oordeel, dat er in den afbetalingshandel veelvuldig misbruiken voorkomen, welke te wijten zijn, enerzijds aan de onkunde en het slecht begrepen eigenbelang van den handelaar, anderzijds aan de onervarenheid van den koper. Dit is hieruit te verklaren, dat door het afbetalingsstelsel credieten worden aangeboden door personen, die nimmer credit hebben verstrekt aan bevolkingsgroepen, die nimmer credit hebben genoten. De concurrentie leidt tot een voor beide partijen schadelijke verwaarloozing van selectie bij het winnen van relaties, vaak ook tot onverantwoordelijke colportage-methoden.

In de colportage ziet de commissie een van de grootste bezwaren van het stelsel, maar weet geen afdoend middel om dit euvel te bestrijden. Een colportage-verbod schijnt volgens haar niet voor praktische uitvoering vatbaar, vooral ook, omdat hierdoor de bonafide colportage wordt getroffen. De commissie vermeldt o.a., dat enkele groote handelaren verkoopcontroleurs hebben aangesteld. Een goede maatregel tegen excessen in den colportage-handel is ook die, waarbij de levering niet geschiedt door den colporteur, maar eerst na accoordbevinding van een buiten den colporteur om gezonden koopbevestiging.

Een ander veelvoorkomend misbruik in den afbetalingshandel betreft de „eerste betaling”. Volgens het rapport geven vele handelaren volmondig toe, dat het forceeren van den verkoop door het opdringen van goederen en het niet vasthouden aan een redelijke „eerste betaling” in ieder opzicht verkeerd is, maar dat de concurrentie hen vaak daartoe dwingt. Ingrijpen van den wetgever op dit punt acht de commissie niet wenschelijk. Een wettelijk vereischte t.a.v. een

minimum „eerste betaling” is te gemakkelijk te ontduiken, dan dat men daarvan practisch resultaat zou mogen verwachten.

Door een aantal voorbeelden maakt de commissie het duidelijk, dat het zeer moeilijk zal zijn door wettelijke maatregelen de misbruiken in den afbetalingshandel te bestrijden. De commissie voegt hierbij, dat dit geen verwondering behoeft te wekken. Immers het gaat hier als regel om vragen van handelsmoraal, en de gesignaleerde gebreken vinden meestal hun oorzaak in schending van de normen van deugdelijk commercieel beleid. Verbetering van de handelsmoraal, ware, eer dan van wettelijke maatregelen, te verwachten van de werkzaamheid van bonden van handelaren en van vakorganisaties. De samenwerking der handelaren zou kunnen bestaan in de oprichting van plaatselijke — zoo noodig landelijk gecentraliseerde — advies-, registratie- en informatiebureaux. Daarnaast zou veel kunnen worden bereikt door voorlichting van het publiek in den vorm van vlugschriften, waarin wenken worden gegeven en op de gevaren van „overkopen” wordt gewezen.

* *

Overgaande tot de feitelijke gegevens, die in het rapport zijn verwerkt, zij er allereerst op gewezen, dat in de contracten, gewoonlijk afgesloten tusschen den detaillist en den consument, zelden een boetebetaling voorkomt; daarentegen is looncessie vrij algemeen, evenals het recht tot terugname bij wanprestatie zonder recht op restitutie. Toch wordt bij wanprestatie van de contractbepalingen weinig gebruik gemaakt, behalve ingeval van verduistering. Blijft de koper in gebreke en is hij van goeden wille, dan wordt meestal naar een regeling gestreefd. Zoo hebben zelfs enkele grootere afbetalingsbedrijven speciale menschen aangesteld, wier taak het is een regeling te treffen, wanneer de oorspronkelijke betalingsvoorwaarden bezwaarlijk blijken te zijn.

Tot een van de voordeelen van het afbetalingsstelsel rekent men vaak, dat het andere vormen van creditverleening (jaarrekening, herhaald uitstel van betaling) verdringt. Opmerkelijk is, dat volgens het rapport sommige handelaren meenden, dat deze oude vormen eer toe- dan afnamen, doordat een deel van het publiek, dat niet tot koopen op afbetaling overgaat, toch meer vertrouwd raakt met het begrip „gemakkelijke betaling” en hierop meer rekent dan vroeger, terwijl de handelaren eerder aan deze wenschen tegemoet komen in verband met de concurrentie van afbetalingsmagazijnen. Mocht dit feit zich inderdaad algemeen voordoen, dan heeft zich dit misbruik in den contanten handel juist door het afbetalingsstelsel geaccentueerd, en is er dus niet van een voordeel, maar eerder van een nadeel sprake.

Een ander punt, waaraan de commissie haar aandacht besteed heeft, is de qualiteit van de goederen, welke op afbetaling worden verkocht. Als regel lag de oorzaak van wanprestatie in het onvermogen om te betalen. Onder de gevallen, welke het Kantongerecht te Rotterdam te behandelen kreeg, waren die, waarin men de betalingen staakte uit ontevredenheid over de qualiteit, betrekkelijk zeldzaam. Bij het Bureau voor Rechtskundige Hulp te Amsterdam kwam het meer voor, dat men klaagde over de qualiteit van het geleverde, vooral bij artikelen als radio-toestellen, meubelen en waschmachines.

Over den omvang, dien het afbetalingsstelsel in Nederland heeft aangenomen, tasten wij nog steeds in het duister. Ook dit rapport geeft hierover geen uitsluitel en wij mogen wel aannemen, dat het verzamelen van gegevens over de grootte van de credieten, waarmede de aankoop van goederen op afbetaling worden gefinancierd en den duur van de creditverleening zeer moeilijk is. Dat het stelsel zich ook hier te lande vrij snel heeft ingeburgerd, moge blijken uit de cijfers betreffende de behandelde afbetalingszaken voor de Kantongerechten te Amsterdam en te Rot-

terdam, in de jaren 1929 en 1930. In beide steden ver-
toont het aantal gevallen een stijging, in Amsterdam
van 865 tot 998, in Rotterdam van 955 tot 1083. In
totaal in 1930 dus 2081 gevallen, voorwaar een niet te
onderschatten aantal.

Wij willen het hierbij laten. Wie zich voor dit on-
derwerp interesseert, neme het rapport zelf ter hand.
Het geeft in een kort bestek een goeden indruk van
de misbruiken en de moeilijkheden die zich in den af-
betalingshandel voordoen.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

„The Economist” schrijft: Op basis van 1898—1913
= 100 vertoont ons indexcijfer met 95.2 een stijging van
1.3 pCt. voor de maand Mei en ten opzichte van Mei
1930 een van 7.5 pCt. De volgende tabel toont de
jongste schommelingen van de verschillende groepen:

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd.v.1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. „	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,1
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Dec. 1926	139,7	156,1	145,9	132,9	129,2	179,8	147,3
Dec. 1927	105,6	116,2	113,6	114,2	124,9	139,8	119,0
Dec. 1928	122,1	131,3	125,6	126,8	127,4	156,7	131,7
Dec. 1929	117,3	95,5	94,6	109,0	93,4	91,7	100,3
Mei 1930	95,1	88,5	91,6	94,2	74,6	87,2	88,5
Juni „	91,3	85,2	90,7	95,7	74,6	90,8	88,1
Juli „	86,3	89,0	94,6	102,8	78,3	93,5	90,8
Aug. „	86,7	94,2	99,7	104,5	84,7	106,8	96,1
Sept. „	87,3	91,2	95,7	103,0	89,2	117,5	97,3
Oct. „	91,1	85,6	93,3	101,3	85,2	113,9	95,1
Nov. „	89,5	85,0	90,4	99,8	81,0	107,7	92,2
Dec. „	89,7	86,9	93,8	103,8	85,2	109,5	94,8
Januari 1931	88,0	90,1	90,1	101,3	88,8	108,6	94,5
Februari „	87,1	93,4	94,6	96,9	90,9	108,6	95,2
Maart „	86,5	94,0	90,5	99,2	91,9	105,0	94,5
April „	86,0	95,0	94,4	94,0	91,4	103,3	94,0
Mei „	85,0	96,6	94,7	94,8	96,0	104,1	95,2

La Plata was weder de meest bedrijvige markt, door-
dat voor de Argentijnsche graanverscheppingen gedu-
rende het eerste gedeelte van Mei weder een groot
aantal schepen noodig was. Tegen het einde van de
maand gaven de zaken een dalende tendens te zien,
terwijl de vrachtnoteeringen onder den druk van het
grote aanbod van tonnage in ballast daalden. De
vraag, met uitzondering van Zuid-Amerika, nam niet
belangrijk toe, terwijl de zaken op de Europeesche
wateren tenslotte minder levendig waren. In het Oos-
ten, waar de tonnage minder overvloedig is, leidde
een kleine opleving van de vraag tot een geringe stij-
ging van de noteeringen. De volgende tabel toont de
veranderingen in de verschillende onderdeelen van
ons indexcijfer:

	Index- cijfer	+ of —
Golf van Biscaye; uitgaande vracht...	97,2	— 3,7
„ „ thuisvracht.....	82,3	— 4,8
Middell. Zee; uitgaande vracht.....	97,2	+ 5,3
„ „ thuisvracht.....	83,7	— 0,4
Noord-Amerika.....	96,6	+ 1,6
Zuid-Amerika; uitgaande vracht —	73,0	..
„ „ thuisvracht.....	116,4	+ 0,5
Indië; uitgaande vracht.....	91,9	— 2,1
„ „ thuisvracht.....	97,7	+ 3,8
Het verre Oosten, enz.....	96,0	+ 4,6
Australië.....	104,1	+ 0,8

Uit de laatste tabel blijkt ons indexcijfer, herleid
tot een percentage voor 1913:

Maand	(1913 = 100)			
	1928	1929	1930	1931
Januari.....	98,47	109,6	81,2	81,2
Februari.....	94,33	106,7	76,5	81,9
Maart.....	93,17	102,6	75,5	81,3
April.....	94,59	99,1	77,1	80,8
Mei.....	93,79	97,3	76,1	81,8
Juni.....	91,29	92,1	75,7	
Juli.....	93,73	94,8	78,1	
Augustus.....	98,17	96,1	82,6	
September.....	99,54	95,3	83,6	
October.....	103,93	93,3	81,7	
November.....	110,94	88,3	79,3	
December.....	113,17	86,2	81,5	
Jaarl. gemiddelde	98,8	96,8	79,1	

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederlandsch-Indië.

De maandstatistiek 1931 No. 2 van het Centraal
Kantoor voor de Statistiek bevat o.m. het volgende:

Invoer. Van een reeks invoerartikelen werd deze maand
geen prijsopgave ontvangen, zoodat de serie invoerartike-
len deze maand niet gepubliceerd kan worden.

Uitvoer. De serie uitvoerproducten omvat de prijzen van
20 producten.

Van Januari op Februari daalde de gemiddelde prijs van
thee van f 0.45 tot f 0.40½, waarschijnlijk in verband met
niet doorgaan van de theerestrictie.

De prijzen van tin, rubber, kapokpitten, kapok, djarak-
pitten, damar, copra, citronella-olie en arachides waren
lager, daarentegen katjang olie, cacao, katjang idjoe, koe-
huiden, witte peper en tapioca iets vaster. Het indexcijfer
van den geheelen uitvoer bedroeg in Februari 72 tegen 73
in Januari.

Indexcijfers van 72 invoer- en 20 uitvoerartikelen in den
groothandel te Batavia, Soerabaja en Semarang.

	Invoerartikelen.						Uitvoer- artikelen	Totaal groothandel
	Textiel- goederen ¹⁾	Levens- middelen ²⁾	Metalen ³⁾	Chem- icaliën ⁴⁾	Diversen ⁵⁾	Totaal		
1913.	100	100	100	100	100	100	100	100
1924.	213	164	167	160	168	178	155	173
1925.	208	161	160	150	165	172	148	166
1926.	185	157	151	153	169	165	137	159
1927.	174	148	149	149	173	160	130	154
1928.	172	149	141	144	162	155	125	149
1929.	172	149	142	142	163	155	123	148
1930.	162	138	133	137	152	146	88	134
Februari 1930.	170	145	139	139	159	152	100	141
Maart „	169	144	138	139	151	150	98	139
April „	167	144	137	138	152	149	95	138
Mei „	162	142	136	138	156	148	94	136
Juni „	161	140	136	137	155	147	88	134
Juli „	161	139	133	136	155	146	82	132
Augustus „	159	138	131	136	152	145	81	131
September „	158	135	129	136	149	143	79	129
October „	156	130	126	134	148	141	79	127
November „	155	127	121	133	148	140	78	126
December „	155	126	124	133	147	139	79	126
Januari 1931.	152	123	124	133	147	138	73	124
Februari „	—	—	—	—	—	—	72	—

¹⁾ 20 art. ²⁾ 12 art. ³⁾ 12 art. ⁴⁾ 15 art. ⁵⁾ 13 art.

Kleinhandelsprijzen. De tabel kleinhandelsprijzen omvat
de prijzen van 40 verbruiksartikelen, verdeeld in een serie
inheemsche en een serie uitheemsche artikelen.

In hoofdzaak door de lagere prijzen van rijst en varkens-
vleesch daalde het indexcijfer van de serie inheemsche
artikelen van 143 in Februari tot 140 in Maart. Het in-
dexcijfer van de serie uitheemsche artikelen bleef onver-
anderd 139, terwijl het indexcijfer van de in- en uitheem-
sche artikelen tezamen met 2 punten tot 139 daalde.

Pasarprizen. Van de meeste artikelen, waarvan in deze
publicatie pasarprizen zijn opgenomen, waren de prijzen in
Februari lager dan in de voorafgaande maand. Vooral de
prijzen van maïs zijn in verband met het afkomen van den
nieuwen oogst scherp teruggelopen en bedragen slechts
weinig meer dan de helft van den prijs in Februari 1930.
Gepelde maïs No. 1 deed in Februari 1930 f 5.19 per pikol
en in Februari jl. f 2.62.

Ook de prijs van gaplek is scherp gedaald, nl. van f 1.71
per pikol in Januari jl. tot f 1.32 in Februari jl., terwijl

Indexcijfers van kleinhandelsprijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In-heemsch 1)	Uit-heemsch 1)	Totaal	Voeding 2)
1913/14	100	100	100	100
1924 ..	182	158	170	170
1925 ..	169	152	160	159
1926 ..	169	148	159	156
1927 ..	166	147	157	155
1928 ..	160	148	154	153
1929 ..	162	145	153	151
1930 ..	156	143	150	148
Maart 1930 ..	161	145	153	153
April ..	156	145	151	150
Mei ..	162	144	153	151
Juni ..	157	144	151	149
Juli ..	156	144	150	148
Augustus ..	152	142	147	144
September ..	153	140	146	144
October ..	151	140	145	143
November ..	149	139	144	142
December ..	147	139	143	141
Januari 1931 ..	143	139	144	141
Februari ..	143	139	141	138
Maart ..	140	139	139	136

1) 20 artikelen. 2) 35 artikelen.

de prijs in Februari 1930 f 4.47 bedroeg. Nu was de prijs van gaplek in de eerste maanden van 1930 zeer hoog in verband met den niet geslaagden oogst in 1929, doch ook al wordt de prijs van gaplek in Februari jl. vergeleken met de gemiddelde prijzen in de jaren 1921—1929 dan nog is de Februari-prijs zeer laag.

In het algemeen kan wel gezegd worden, dat de pasarprijzen, sinds de verzameling van pasarprijzen ter hand genomen werd (1920), zich op een ongekend laag niveau bewegen.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN MEI 1931.

Staatsleeningen 1) f 98.434.375,— zijnde:

Nederlandsch-Indië

Ned.-Ind. Guldens-Leening

1931 f 35.000.000 4½ %

obl. à 97 1/8 % f 33.993.750

Ned.-Ind. Guldens-Leening

1931 f 65.000.000 4½ %

obl. à 97 1/8 % f 63.375.000

Joego-Slavië

Kon. Joego-Slavië Fr.

frs. 12.500.000 7 % obl.

Intern. stab. goudl. 1931

à 85 1/4 % f 1.065.625

Prov. en Gemeentelijke Leeningen 2)

Bank- en Credietinstellingen „ 100.000,—

zijnde:

Nederland

Aandeelen

N.V. Ned. Bankinstelling

voor waarden belast met vruchtgebruik en period.

uitkeeringen f 500.000

aand. à 100 %, waarop

te storten 20 % f 100.000

Industriele Ondernemingen „ 400.000,—

zijnde:

Nederland

Aandeelen

Helmondsche Textiel-Mij.

f 400.000 aand. à 100 % f 400.000

Electr., Gas-, Tel., Telegr.- en Waterl. Maatschappijen 3) „ 5.767.500,—

zijnde:

Nederlandsch-Indië

Aandeelen

Gem. Electriciteitsbedrijf

.Bandoeng en omstreken

Ind. f 750.000 aand. à

160 % f 1.200.000

Duitschland

Aandeelen

Berliner Kraft- und Licht-

Akt. Ges. R.M. 7.000.000

aand. à 108 1/4 % f 4.567.500

Tramweg-Maatschappijen f 1.950.000,— zijnde:

Nederlandsch-Indië

Obligatiën

N.V. Bataviasche Verkeers-Mij. Ind. f 2.000.000

4 1/4 % obl. à 97 1/8 % .. f 1.950.000

Kerkelijke leeningen „ 610.653,75 zijnde:

Nederland..... f 360.000

België „ 62.685

Ver. Staten „ 187.968,75

Totaal.... f 107.262.528,75

Totaal der emissies in Januari.... f 10.677.072,50

Februari .. „ 13.720.717,50

Maart „ 32.326.887,50

April „ 22.246.295,51

Mei „ 107.262.528,75

Algemeen Totaal..... f 186.233.501,76

1) Bovendien Ned. Staatsleening 1931 f 277.600.000 4 % obl. à 99 1/4 % voor conversie.

2) Gem. Bandoeng f 2.940.000 4 1/4 % obl. à 97 % voor conversie.

3) Soc. Hydro-Electrique de la Cere f 9.072.000 5 % obl. à 96 % voor conversie.

Voorts werd in de afgelopen maand hier te lande de inschrijving opengesteld op een beperkt bedrag:

4 1/4 % obl. Southern Pacific Comp. à 93 1/4 % (introductie);

5 % obl. Intercomm. Mij. van den Linker Schelde-Oever,

Antwerpen à 99 1/4 % (introductie).

De Kerkelijke Leeningen zijn als volgt onderverdeeld:

	Guldens	Rente-voet	Emissie-koers
E.E. Relig. „Ursulinen van de Romeinsche Unie”, Vught	260.000	4 1/2 %	100 %
R.K. Kerkbestuur d. Par. v. d. H. Johannes de Dooper, Vlaardingen en Vl. Ambacht (conversie).....	150.000	4 1/2 %	100 %
Congr. der E.E. Zusters Carmelissen, Amsterdam	100.000	4 1/2 %	100 %
Vereen. t. Bev. v. h. Gesticht van het arme kind Jezus, Simpelveld, Maastricht (conversie)	250.000	4 1/2 %	99 3/4 %
Congreg. d. E.E. Zusters v. d. H. Vincentius à Paulo te Beveren-Wals (bij Antwerpen)	63.000	6 %	99 1/2 %
Bisdom Cleveland, Ohio	\$ 75.000	5 %	100 1/4 %

RIJKSPPOSTSPAARBANK.

	MAART	1929	1930	1931
Inlagen	f 10.261.383	f 11.462.803	f 12.302.223	
Terugbetalingen ...	„ 11.194.453	„ 11.003.273	„ 10.761.335	
Tegedoer der inleggers op ultimo	„ 342.572.016	„ 356.276.998	„ 387.181.390	
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes op ultimo	„ 42.324.850	„ 43.074.500	„ 42.566.950	
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uitgegeven	9.805	12.101	12.185	
Aantal geheel afbetaald	8.003	8.003	7.273	
Aantal in omloop op ultimo	2.082.217	2.119.344	2.166.256	

1) Bovendien verjaard in 1930 8.801.

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	Mei 1931		Mei 1930	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders waarvan door de H.-bank plaatselijk	50.231	f 3.021.361.000	54.622	f 3.462.233.000
Ter voldoening van Rijksbelast.	37.308	„ 2.660.336.000	41.613	„ 3.084.190.000
	1.109	„ 12.765.000	1.643	„ 14.028.000

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Table of bank discount rates for various cities including Ned., Bk., Athene, Batavia, Belgrado, Berlijn, Boekarest, Brussel, Budapest, Calcutta, Dantzig, Helsingfors, and Kopenhagen.

OPEN MARKT.

Table showing open market exchange rates for Amsterdam, Londen, Berlijn, New York, and Muntpariteit across various dates from 1931 to 1914.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table of exchange rates in the Netherlands for various cities: Londen, Berlijn, Parijs, Brussel, and Batavia.

Table of exchange rates for Zwitserland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, and Madrid.

Table of exchange rates for Stockholm, Kopenhagen, Oslo, Helsingfors, Buenos Aires, and Montreat.

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table of exchange rates in New York for various cities: Londen, Parijs, Berlijn, and Amsterdams.

KOERSEN TE LONDEN.

Table of exchange rates in London for various cities: Alexandrië, Athene, Bangkok, Budapest, Buenos Aires, Calcutta, Constantin, Hongkong, Kobe, Lissabon, Mexico, Montevideo, Montreal, Rio d. Janeiro, Shanghai, Singapoer, Valparaiso, and Warschau.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS

Table showing silver and gold prices in London and New York for various dates in 1931.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Table showing the financial position of the Dutch Treasury, including assets and liabilities.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table showing the floating Dutch-Indonesian debt, including assets and liabilities.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 15 Juni 1931.

Activa.			
Binnenl. Wis- sels, Prom. enz. in disc.	Hfdbk. f 36.367.730,89 Bijbnk. " 174.500,— Ag.sch. " 8.376.689,31	f	44.918.920,20
Papier o. h. Buitenl. in disconto	"	—
Idem eigen portef. in rek.-crt.	f 225.641.251,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	"	225.641.251,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 30.780.693,56 Bijbnk. " 6.715.784,20 Ag.sch. " 57.546.567,17	f	95.043.044,93
Op Effecten	f 93.209.198,12		
Op Goederen en Spec.	" 1.833.846,81	"	95.043.044,93
Voorschotten a. h. Rijk	"	—
Munt en Muntmateriaal			
Munt, Goud	f 88.486.855,—		
Muntmat., Goud	" 389.993.947,03		
	f 478.480.802,03		
Munt, Zilver, enz.	" 40.428.118,51		
Muntmat., Zilver	"	518.908.920,54 ¹⁾
Belegging 1/4 kapitaal, reserves en pensioenfond's	"	25.933.137,68
Gebouwen en Meub. der Bank	"	5.000.000,—
Diverse rekeningen	"	61.586.160,25
	f		977.031.434,60
Passiva.			
Kapitaal	f 20.000.000,—		
Reservefond's	" 7.199.946,44		
Bijzondere reserve	" 8.000.000,—		
Pensioenfond's	" 7.106.880,63		
Bankbiljetten in omloop	" 849.488.545,—		
Bankaasignatiën in omloop	" 160.869,65		
Rek.-Cour. saldo's: Het Rijk	f 42.314.289,80		
Anderen	" 33.121.811,66	"	75.436.101,46
Diverse rekeningen	"	9.639.091,42
	f		977.031.434,60
Beschikbaar metaalsaldo	f 148.487.546,02		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	" 371.218.865,—		

¹⁾ Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.

Voorname posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek- kings- perc.
	Munt	Muntmat.				
15 Juni '31	88.487	389.994	849.489	75.597	148.488	56
8 " '31	88.486	361.494	852.874	39.231	131.379	54 ¹⁾
1 " '31	88.484	361.494	885.730	42.520	116.503	52 ¹⁾
26 Mei '31	88.484	361.494	837.012	42.852	134.470	55
18 " '31	88.484	361.494	847.662	30.558	134.697	56
11 " '31	88.483	361.494	861.619	23.190	131.966	55
16 Juni '30	64.873	367.054	806.139	54.024	113.629	53
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Belee- ningen	Papier op het buitenl.	Diverse reke- ningen ²⁾
8 " 1931	45.457	—	95.104	224.987	58.875
1 " 1931	43.722	—	131.555	224.666	60.944
26 Mei 1931	42.182	—	93.341	223.736	54.493
18 " 1931	43.428	—	99.389	223.681	49.300
11 " 1931	45.011	—	99.038	223.648	54.702
16 Juni 1930	51.898	—	89.084	237.518	36.842
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van ²⁾ metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCH E BANK.

Voorname posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circu- latie	Andere opsch. schulden	Discont.	Div. reke- ningen ¹⁾
23 Mei 1931	876	1.213	495	821	531
16 " 1931	876	1.262	513	822	530
9 " 1931	871	1.333	530	826	535
2 " 1931	866	1.452	498	825	529
24 Mei 1930	915	1.297	532	1.033	498
5 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voorname posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden ¹⁾	Beschikb. metaal-saldo
13 Juni 1931	161.100	—	248.300	33.300	48.460
6 " 1931	161.800	—	249.600	32.400	49.000
30 Mei 1931	162.000	—	243.900	41.900	47.680
16 Mei 1931	114.528	46.538	247.517	40.649	45.799
9 " 1931	114.499	47.539	250.610	38.647	46.335
2 " 1931	114.782	47.143	243.582	42.611	47.448
25 Apr. 1931	114.749	47.586	242.065	40.901	49.148
14 Juni 1930	138.895	24.619	279.338	47.373	32.830
15 Juni 1929	161.620	21.757	308.632	39.647	43.622
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Dek- kings- percen- tage
13 Juni 1931	—	113.200	—	***	57
6 " 1931	—	113.100	—	***	57
30 Mei 1931	—	119.200	—	***	57
16 Mei 1931	8.955	26.750	36.288	29.475	57
9 " 1931	9.012	26.274	36.434	31.126	56
2 " 1931	8.920	29.484	37.285	28.391	57
25 Apr. 1931	8.971	28.880	37.737	28.527	57
14 Juni 1930	10.428	41.782	46.848	41.821	50
15 Juni 1929	9.859	25.484	96.435	40.670	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voorname posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
10 Juni 1931	156.288	354.251	61.005	6.597	28.526
3 " 1931	152.934	356.371	55.505	7.106	28.311
27 Mei 1931	152.078	354.860	56.158	6.825	28.553
20 " 1931	151.206	351.541	58.633	5.956	25.890
13 " 1931	150.004	353.127	55.850	6.362	25.343
5 " 1931	148.483	356.217	51.289	5.635	25.524
11 Juni 1930	157.180	364.002	52.259	6.804	13.943
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek- kings- perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
10 Juni '31	33.121	9.627	69.561	33.267	62.037	55 ³⁾ / ₈₈
3 " '31	38.496	6.545	72.209	33.920	56.563	50 ³⁾ / ₈₂
27 Mei '31	31.215	17.449	54.761	33.820	57.218	53 ³⁾ / ₈₉
20 " '31	31.880	14.966	56.634	34.026	59.665	56 ³⁾ / ₈₈
13 " '31	35.665	10.324	62.199	33.966	56.877	53 ³⁾ / ₈₈
5 " '31	34.415	5.999	58.572	35.512	52.265	52 ⁷⁾ / ₈₈
11 Juni '30	46.311	8.239	58.822	35.383	53.178	51 ²⁾ / ₈₂
22 Juli '14	11.005	13.736	—	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voorname posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Belee- ningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
5 Juni '31	55.933	835	5.464	25.407	20.695	2.869	3.200
29 Mei '31	55.634	827	5.430	26.919	20.730	2.806	3.200
22 " '31	55.633	818	5.651	25.851	20.506	2.770	3.200
15 " '31	55.628	814	5.574	25.363	20.588	2.841	3.200
6 Juni '30	43.818	309	6.878	23.641	18.678	2.720	3.200
23 Juli '14	4.104	840	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti- culieren
5 Juni '31	5.082	2.665	77.803	990	8.656	12.395
29 Mei '31	5.082	2.506	78.185	1.123	8.817	12.669
22 " '31	5.082	2.218	76.826	1.540	8.975	12.260
15 " '31	5.082	2.638	77.310	1.765	9.060	11.494
6 Juni '30	5.395	1.730	72.559	3.180	1.772	8.535
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	948

¹⁾ Sluitpost activa.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

16 Juni 1931.

De tarwe-markt heeft deze week weder zeer sterk onder den invloed gestaan van oogstberichten. Vooral de berichten uit Canada trokken zeer sterk de aandacht. In het begin der week was men nog sterk onder den indruk van zeer ongunstige Canadeesche rapporten omtrent droogte, welke ernstig gevaar voor de te velde staande zomertarwe begon op te leveren. Vooral in de provincie Saskatchewan werd de toestand als zeer ernstig beschreven en daar deze juist onder de Prairie-Provincies de grootste tarwe-productie heeft, was het geen wonder, dat de markt van die ongunstige berichten den invloed ondervond. Dat de prijsstijging, welke zich in de vorige week ontwikkelde had, niet van groteren omvang is geweest, was het gevolg van de uitstekende vooruitzichten voor de wintertarwe van de Vereenigde Staten. De opbrengst daarvan belooft buitengewoon groot te worden en tezamen met de enorme voorraden, die in de Vereenigde Staten nog van den vorigen oogst overgebleven zijn, heeft dit den invloed der ongunstige Canadeesche oogstberichten beperkt. Toen dan ook in het begin dezer week uit sommige gedeelten van Canada eenige regenval werd gemeld, vond dadelijk eenige inzinking der prijzen plaats, die zich ook aan de Argentijnsche termijnmarkten meedeelde. De Europeesche vraag naar buitenlandsche tarwe is dan ook in de eerste helft der week sterk geslonken, nadat er op 8 Juni in Engeland nog al wat zaken waren gedaan. Een tijdelijke opleving bracht op 11 Juni het op den vorigen dag te Washington gepubliceerde maandelijksche oogstoverzicht, omdat dit voor de raming der opbrengst van de wintertarwe der Vereenigde Staten tegenviel. Terwijl in het begin der maand de particuliere ramingen ongeveer 690 miljoen bushels hadden bedragen, werd namelijk volgens dit officiële rapport de oogst slechts geschat op 649 miljoen bushels. Een maand te voren had die schatting 653 miljoen bushels bedragen. Weliswaar wordt dus ook nu nog een oogst verwacht, die veel grooter is dan in het vorige jaar, toen de opbrengst 604 miljoen bushels heeft beloopt, doch eenige verbetering in de stemming heeft de nieuwe raming toch wel teweeg gebracht, omdat die aanmerkelijk lager was dan men verwachtte. Voor rogge was de opbrengstraming zeer ongunstig. Zij bedroeg slechts 44 miljoen bushels, terwijl een maand te voren de oogst geschat was op 50 miljoen bushels, overeenkomende met de opbrengst van het vorige jaar. In diezelfde dagen werd ook een Canadeesch oogstrapport gepubliceerd, waarin de stand der tarwe in de Prairie-Provincies als onbevredigend werd beschreven. Particuliere ramingen der opbrengst varieerden tusschen 250 en 310 miljoen bushels tegen een opbrengst in 1930 van 398 miljoen. Op 11 Juni waren dan ook aanvankelijk de markten, zowel in Noord-Amerika als in Europa aanmerkelijk vaster, doch reeds in den loop van den dag kwam daarin verandering, omdat intusschen uit Canada regen gemeld werd, evenals ook uit het Noord-Westen der Vereenigde Staten, waar de zomertarwe evenals in Canada, zij het dan in mindere mate, van droogte te lijden had gehad. Ook voor den stand dier zomertarwe in het Noord-Westen der Vereenigde Staten bevatte het Washingtonsche oogstrapport zeer onbevredigende cijfers, die een kleine opbrengst deden verwachten. De ondernemingslust in Europa is tengevolge van die regenberichten dadelijk nog verder geslonken en in de tweede helft der week zijn dan ook uiterst weinig zaken in buitenlandsche tarwe naar Europa gedaan. Eenige verbetering in de prijzen is echter de laatste dagen weer ingetreden, toen uit Canada bericht werd, dat in een groot gedeelte van Saskatchewan, in welke provincie de droogte juist het ergst is geweest, de regenval slechts zeer onvoldoende was geweest. Zelfs wordt beweerd, dat daar verschillende districten zijn, waar de tarwe onherstelbare schade ondervonden heeft, zoodat, indien niet onmiddellijk overal in de Prairie-Provincies een flinke regenval intreedt, slechts op een kleinen Canadeeschen tarwe-oogst moet worden gerekend. Die algemeene regenval is tot nog toe uitgebleven, hetgeen dus tenslotte weer tot eenig herstel der markt heeft bijgedragen. Ook de omstandigheid, dat uit Rusland deze week zoo goed als geen tarwe afgeladen is, werkt in die richting, evenals berichten omtrent weinig gunstige weersomstandigheden in Argentinië, te veel regen in Australië, waar toch reeds de uitzaai aanzienlijk zou worden beperkt en het vermoeden, dat het met het zomergraan in Rusland niet voor den wind gaat. Tegenover dit alles staat echter, behalve de enorme oude voorraden in de Vereenigde Staten en ook in Canada, dat de naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid tarwe deze week weer aanmerkelijk in omvang is toegenomen, dat de

vraag in Europa slecht bleef en dat men rekening houdt met de waarschijnlijkheid, dat Rusland ook in den komende herfst weder zeer veel tarwe ter verscheping zal brengen. Daarbij is den laatsten tijd de stand der oogsten in de Europeesche invoerlanden verbeterd en is er in Duitschland aanmerkelijk meer tarwe uitgezaaid dan in vorige jaren. Hoofdzakelijk wegens de onbevredigende Europeesche vraag was tarwe aan de overzeesche termijnmarkten op 15 Juni weder wat lager, zoodat Winnipeg en Chicago $\frac{1}{2}$ à $1\frac{1}{4}$ dollarcent per 60 lbs. lager sloten dan een week tevoren. Aan de Argentijnsche termijnmarkten bedroeg de verlaging 15 centavos per 100 KG.

Rogge is deze week na een aanvankelijke prijsdaling weder vaster geloopen na de publicatie van het Washingtonsche oogstbericht, dat zulk een lage schatting van den Amerikaanschen rogge-oogst bevatte. Ook in Canada werd zeer over den stand der rogge geklaagd. Wel hebben de Canadeesche regenberichten aanvankelijk de stijging tegengehouden, doch later zijn de rogge-noteringen te Winnipeg en Chicago vrij wat gestegen. Ook schijnt de stand der rogge in Centraal Europa hier en daar vrij ongunstig te zijn, terwijl uit Duitschland in vergelijking met het vorige jaar een vermindering in den uitzaai van ongeveer 18 pCt. wordt gerapporteerd. Zaken worden er echter in rogge uit Amerika zeer weinig gedaan en de verschepingen waren deze week van weinig beteekenis. Ook Rusland heeft niet veel rogge afgeladen en de in Nederland geldende prijzen voor buitenlandsche rogge zijn een kleinigheid gestegen. De vraag is wel niet groot, doch de Nederlandsche voorraden van Russische rogge nemen nog steeds af en hebben nu een kleinen omvang bereikt. Uit Duitschland hoort men telkens beweren, dat daar slechts zeer weinig goede rogge meer aanwezig is, doch dat de regering de stijging der broodprijzen, welke daarvan het gevolg zou kunnen zijn, tegenhoudt door middel van de onlangs door haar gekochte aanmerkelijke hoeveelheden Russische rogge.

Maïs was aanvankelijk vaster, omdat de in West-Europeesche havens aangekomen voorraden in bevredigende mate werden opgenomen. De ondernemingslust nam daardoor toe en tot eenigszins gestegen prijzen werden meer zaken gedaan in Platamaïs, vooral in stoomende booten. Tegelijkertijd echter werd latere aflading nog steeds dringend aangeboden, zoodat zich een kleine premie voor spoedige posities kon vormen. Omstreeks het midden der week echter ging de verbetering der marktstemming weder verloren, omdat uit Argentinië buitengewoon groote maïsverschepingen werden gemeld. Vooral voor Juni aflading kwam de markt daardoor in zeer gedrukte stemming en ondanks kleine aanvoeren in West-Europa had ook spoedige maïs daarvan te lijden. Van vergemakkelijking van den Duitschen maïsinvoer is nog steeds niets gebleken en de vraag naar maïs op aflading was in de tweede helft der week in Europa over het algemeen slecht. Toch viel er een verbetering te constateren in het weerstandsvermogen der markt, en tenslotte heeft de daling der voor Platamaïs op aflading geldende prijzen geen grooten omvang aangenomen. Het ziet er naar uit, dat de maïsprijzen nu wel eenige stabiliteit hebben bereikt. Op 8 Juni was aangekomen Platamaïs te Rotterdam weder wat hooger en het beperkte aanbod daarvan werd zonder moeite opgenomen tot vrij wat hogere prijzen dan waarvoor latere verscheping werd verhandeld. De Argentijnsche termijnmarkten waren voor maïs de laatste dagen iets gemakkelijker en sloten ongeveer 5 centavos per 100 KG. lager dan op 8 Juni.

In gerst zijn de verschepingen uit Roemenië deze week weder wat grooter geweest. Ongeveer de helft daarvan was voor Duitschland bestemd, doch nieuwe zaken van den Donau zijn er zoo goed als niet tot stand gekomen. Uit Noord-Amerika werd minder gerst verscheept dan in de vorige week en nu uit andere landen het aanbod zeer gering is en uit Canada de klachten omtrent droogte in de eerste helft der week voortgingen, ontmoette Canadeesche gerst tot stijgende prijzen in verschillende Europeesche landen goede vraag. Als gevolg van den reeds meermalen vermelden Canadeeschen regenval trad later een prijsdaling in, welke echter slechts korten tijd heeft geduurd. Aan het einde der week waren de gerstprijzen weder in herstel. Ofschoon gerst aanmerkelijk duurder is dan maïs, blijft de vraag voor aangekomen en stoomende Canadeesche gerst in Nederland goed en de aanvoeren vinden gemakkelijk plaatsing, waarbij een premie, welke er bestaat voor spoedige gerst boven latere posities, zich zonder moeite handhaaft.

Haver wordt bij voortdurend in vrij aanzienlijke hoeveelheden uit Argentinië verscheept, doch deze hoeveelheden zijn niet groot genoeg om de markt te drukken.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	7/13 Juni 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	7/13 Juni 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	34.573	557.304	614.424	—	9.515	24.439	566.819	638.863
Rogge	6.760	162.050	197.110	—	105	18.982	162.155	216.092
Boekweit	452	11.592	7.054	—	145	1.418	11.737	8.472
Mais	10.157	512.083	455.885	3.865	117.611	78.349	629.694	534.234
Gerst	23.338	294.463	217.015	1.387	21.615	18.345	316.078	235.360
Haver	4.831	135.770	99.132	—	1.410	2.602	137.180	101.734
Lijnzaad	5.685	109.668	34.042	579	266.375	137.371	376.643	171.413
Lijnkoek	2.404	41.318	83.113	97	204	—	41.522	83.113
Tarwemeel	3.596	51.931	51.976	95	17.340	15.963	69.271	67.939
Andere meelsoorten	830	21.667	9.695	414	7.505	—	29.172	9.695

Verder wordt die vrijwel geheel beheerscht door Canada, waar de haverprijs in den loop dezer week zich op dezelfde wijze als die voor gerst heeft bewogen. Verschepingen van haver uit Canada waren slechts klein, ook de vraag is niet omvangrijk. De kleine aanvoeren worden in Nederland vrij gemakkelijk opgenomen en ook voor haver wordt op speciale posities een premie betaald boven latere.

SUKER.

In de afgelopen week had eene rustige stemming de overhand op de verschillende suikermarkten.

In Amerika, waar de raffinadeurs nog steeds goeden kooplust aan den dag legden, vond een levendige handel in ruwsuiker plaats. Verschillende groote partijen vonden koopers tot 1.20 à 1.25 d.e. c. & fr. basis Cubasuiker.

Niettegenstaande raffinadeurs hiermede blij gaven van meer vertrouwen in de markt, konden de noteeringen op de New-Yorksche termijnmarkt na eene zeer vaste opening zich niet lang handhaven, doch brokkelden deze in het midden der week iets af. Het slot kwam met de volgende cijfers: Juli 1.21; Sept. 1.29; Oct. 1.33; Dec. 1.37 en Jan. 1.38, terwijl de laatste noteering voor Spot Centrifugals 3.30 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 43.000 tons, de versmeltingen 47.000 tons tegen 55.850 tons verleden jaar en de voorraden 315.000 tons tegen 504.750 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1931 tons	1930 tons	1929 tons
Productie	3.150.000	4.650.000	5.150.000
Voorr. overgebracht per 1/1	1.418.000	321.000	193.000
Consumptie	60.000	40.000	66.569
Weekontv. afscheephavens ..	14.874	55.534	64.273
Totaal sedert 1/1 N. Oogst	1.411.928	2.736.001	3.945.057
Weekexport	30.549	72.702	82.305
Totale export sedert 1/1 ..	869.435	1.364.178	2.669.220
Voorraad afscheephavens	1.679.322	1.683.033	1.418.767
„ binnenland	1.959.243	1.837.999	1.138.374
Aantal werkende fabrieken	2	10	2

In Engeland was de stemming zeer rustig. Voor Ruwsuiker bestond slechts beperkte vraag, terwijl de noteeringen op de Londensche termijnmarkt zoo goed als geen fluctuaties ondergingen.

De Board of Trade Statistiek over Mei wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	Mei		Jan./Mei	
	1931	1930	1931	1930
Import Ruwsuiker ...	169.642	180.399	680.773	642.393
„ Geraffineerd ..	4.879	6.213	21.776	20.209
Totaal	174.521	186.612	702.549	662.602
Voorr. binnenl. suiker	29.350	25.950	—	—
„ in entrepôt	228.350	247.550	—	—
Totaal „Duty Paid” ..	146.866	195.620	745.094	767.787
Totale export	4.499	21.909	45.387	91.804
Consumptie	142.367	173.711	699.707	675.983

De Zichtbare Voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1931 tons	1930 tons	1929 tons
Duitschland 1/5	1.513.000	1.101.000	988.000
Tsjecho-Slowakije 1/5	644.000	431.000	339.000
Frankrijk 1/5	662.000	501.000	402.000
Nederland 1/5	261.000	211.000	213.000
België 1/5	136.000	146.000	160.000
Hongarije 1/5	98.000	74.000	67.000
Polen 1/5	415.000	347.000	281.000
Engeland 1/5 Geïmp. Suiker	188.000	258.000	274.000
„ 1/5 Binnenl. „	36.000	45.000	32.000
Europa	3.953.000	3.114.000	2.756.000

Alle Atlant. havens 2/5 ..	603.000	638.000	846.000
Cubaansche havens 2/5 ..	1.709.000	1.755.000	1.539.000
Cuba binnenland 2/5	2.005.000	1.945.000	1.425.000

Totaal 8.270.000 7.452.000 6.566.000

Ook op Java was de markt kalm. De V.I.S.P. kon nog ca. 8000 tons Superieur oude oogst en 1000 tons No. 16 & hooger nieuwe oogst tot de laagste prijzen verkoopen.

Het rendement per 1 Juni van 49 fabrieken bedraagt ruim 2 pCt. minder dan verleden jaar.

Hier te lande, waar zowel koopers als verkoopers nog steeds een afwachtende houding aannemen, was evenals in Londen en Hamburg zoo goed als geen prijschommeling te bespeuren. De noteeringen op de Amsterdamsche termijnmarkt luidden gedurende de geheele week ongeveer evenals aan het slot als volgt: Aug. f 8½; Dec. f 9—, Mrt. f 9¼; Mei f 9¼ alles geboden. De omzet bedroeg 2100 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.
Manchester, d.d. 10 Juni 1931.

De Amerikaansche katoenmarkt heeft in de afgelopen week slechts weinig teekenen van leven getoond. Prijzen hebben zich tusschen nauwe grenzen bewogen en hoewel verleden Maandag Mid-American spot in Liverpool 4.56 d. noteerde, hetgeen tot nu toe het laagste punt in dit seizoen beteekende, is er slechts weinig verandering sedert het begin van de week. De ontvangsten in de havens bedroegen tot de vorige week 8.727.000 balen vergeleken met 8.473.000 balen een jaar geleden. De export bedraagt tot nu toe 6.451.000 balen tegen 6.516.000 balen in het vorig seizoen. Engeland heeft 176.000 balen, Frankrijk 113.000 balen en Italië 183.000 balen minder afgenomen. Daar staat tegenover, dat Duitschland 64.000, Japan 137.000 en China 123.000 balen meer in dit seizoen heeft gekocht. Egyptische katoen is eveneens flauwer geworden en er is een nieuw laag prijsniveau bereikt. De flauwe stemming van den handel wordt weerspiegeld door de Spot-sales, die de vorige week slechts 19.210 balen hebben bedragen.

In de Amerikaansche garenmarkt ontbreekt alle animo. De algemeene vraag in de afgelopen week heeft zich beperkt tot een zeer geringe afname, zoowel in twist als weftcops. Ook in getwijnde garens hebben slechts zaken op beperkte schaal plaats met enkele uitzonderingen voor de Midlands. Egyptische spinners rapporteeren, dat verkoopen van cops voornamelijk op kleine schaal plaats vinden, zoowel voor de binnenlandsche markt als voor export. Er zijn biedingen aan de markt voor fijne getwijnde garens voor Indië, doch koopers prijsideeën, zijn te laag om zelfs de meest behoeftige verkoopers te tempteeren.

Voor het Verre Oosten bestaat er nog een goede vraag en er zijn enkele flinke posten geboekt. De binnenlandsche vraag naar de hardere getwiste getwijnde en poplin garens blijft bestaan en dit is nog het helderste punt in de industrie.

De vraag naar ruw dock is zelfs bij de huidige verminderde productie van Lancashire nauwelijks voldoende. Prijzen zijn deze week vrij vast geweest, doch dit heeft nog geen belangrijke verbetering in de prijzen, door de overzeesche koopers geboden, tengevolge gehad. Onze ervaring is, dat de basis van de vraag langzamerhand breeder wordt, doch de actueele resultaten zijn teleurstellend. Hoewel men hier en daar wel kan zien, dat sommige markten meer belangstelling beginnen te tonen, bestaat er nog steeds te veel vraag tegen onaannemelijke condities, die nooit naderbij komen om een plaats in het orderboek te vinden. Er zijn enkele zaken gedaan, doch dit is slechts van een „spasmodic” karakter, die er niet toe bijdragen in de behoefte te voorzien, of de positie van de looms te verbeteren.

STEENKOLEN.

De South Wales Miners' Federation, wier gedelegeerden op 23 Juni a.s. een conferentie zullen houden over de kwestie van de uren en loonen in de kolenindustrie, zal naar gehoopt wordt een besluit nemen, dat de oplossing van de moeilijkheden wat naderbij zal kunnen brengen.

In geen geval zal er in Engeland vóór het einde van deze maand zekerheid kunnen zijn omtrent wat op 8 Juli zal geschieden.

In de Ruhr ziet het er evenmin rooskleurig uit. De onderhandelingen tusschen de gedelegeerden van mijn-eigenaars en mijnwerkers met betrekking tot het loontarief hebben tot niets geleid en zullen binnen enkele dagen her- vat worden onder het voorzitterschap van een scheids- rechter. Het loontarief was opgezegd door de mijn-eigenaars met ingang van 30 Juni a.s.

Ook het voor het Aachener gebied geldende loontarief is door de mijn-eigenaars opgezegd tegen 30 Juni a.s. Toch is er van een opleving van den kooplust niet veel te bespeuren.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f	9.25
Durham Ongezeefde	"	9.75
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	"	12.25
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	"	8.90
Yorkshire gewasschen Singles	"	10.—
Westfaalsche Vefförder	"	10.60
" Vlamstukken I	"	11.75
" Smeenootjes	"	11.50
" Gasvlamförder	"	11.—
" Gietcokes	"	14.—
Hollandsche Eierbriketten	"	12.10

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunker-kolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 10.— Markt weifelend. 16 Juni 1931.

IJZER.

De exportmarkt voor ruw ijzer is de laatste veertien dagen in het algemeen weer iets zwakker geworden. In Schotland bleef de noteering van Lux 3 gehandhaafd op 52/- fot. Grangemouth. De Cleveland producenten bieden in Schotland tegen sterk verlaagde prijzen aan, zonder evenwel veel succes te boeken. Aan de Tees is de noteering 58/6 fot. furnace gebleven.

Op de staalmarkt viel de laatste week na een periode

van dalende prijzen, een iets vastere stemming te constateeren. De prijs van staafijzer, die de voorlaatste week tot 67/- fob. Antwerpen noteerde, herstelde zich iets en staat thans op 67/6—68/- fob. Antwerpen.

VRACHTENMARKT.

De toestand op de vrachtenmarkt is sinds het vorige bericht helaas nog ongunstiger geworden. Het aanbod van lading was in de afgelopen week zeer beperkt en de vrachten waren daardoor over de geheele linie flauwer. Alleen de *La Platamarkt* was in staat een behoorlijk aantal schepen — minstens 45 — op te nemen, met het gevolg, dat de vrachten van daar zeker 1/- opliepen en van Rosario naar U.K./Continent thans bijv. 13/- voor Juni laden betaald werd. Over de andere graanmarkten valt weinig te zeggen. Van *Montreal* ging zoo weinig om, dat sommige schepen weder in ballast vertrokken. Van *Baltimore* werden 2 booten per Juni opgenomen tegen resp. \$ 0,10½ naar Portugal en 1/7½ per qtr. naar Londen, Hull of Newcastle, terwijl van de *Gulf* naar Griekenland 3/- per qtr. voor Juli laden betaald werd.

In suiker van *West-Indië* was zoo weinig te doen, dat slechts één boot van Cuba naar U.K./Continent tegen 14/- geplaatst werd. Ook de *Chilimarkt* was gedurende het grootste gedeelte der week lusteloos; eerst tegen het einde der week toonden bevrachters weder belangstelling in ruimte voor Juni/Juli/Augustus laden op basis van 21/- naar Bordeaux/Hamburg.

De toestand in het Oosten is er niet beter op geworden. De vraag naar scheepsruimte voor soja-boonen was zoo gering, dat lijnruimte van *Dalny* tegen 23/- naar Rotterdam en/of Hamburg geboekt werd. Van Saigon werden partijen rijst naar het Continent tegen 25/ à 26/- aangeboden, maar afsluitingen vonden niet plaats.

Op de *Engelsche kolenmarkt* doet zich de concurrentie der andere kolen exporteerende landen thans sterker dan ooit voelen, omdat de werktijd- en loonkwestie, welke meer en meer accuut wordt, het de mijnen onmogelijk maakt op nieuwe leveranties te onderhandelen. Zoolang bedoelde kwestie niet opgelost is, zal de export, afgezien van de geregelde verscheppingen ten behoeve van de depôts en buitenlandse spoorwegen, ongetwijfeld gering blijven, en bij het groote aanbod van schepen zal deze toestand zeker van nadeeligen invloed op de vrachten zijn, die reeds nu een geringe inzinking vertoonen.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN							INDEXCIJFERS						
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.		THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. ½ K.G.		COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam		Bruto-gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100		
			In-voer	Uit-voer	In-voer	Uit-voer	In-voer	Uit-voer	In-voer	Uit-voer						
1925	f 159,75	% 100	Sh. 2/11,625	% 100,0	fl. 18,75	% 100,0	cts. 61,375	% 100,0	cts. 84,5	% 100,0	f 35,875	% 100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	124	135	75,5	69,4
Jan. 1929	152,50	95,5	-9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	29,—	80,8	111	119	94,2	84,6
Febr. "	150,00	93,9	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	28,625	79,8	75	83	94,2	85,4
Maart "	147,50	92,3	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	27,625	77,0	82	111	94,8	85,8
April "	147,50	92,3	-10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	26,75	74,6	110	142	92,9	83,9
Mei "	145,00	90,8	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,875	72,1	135	144	91,6	81,7
Juni "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134	91,0	81,9
Juli "	145,00	90,8	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147	91,0	83,7
Aug. "	145,00	90,8	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149	91,6	83,6
Sept. "	145,00	90,8	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144	91,0	82,0
Oct. "	142,50	89,2	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146	90,3	80,5
Nov. "	142,50	89,2	-8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143	88,4	78,8
Dec. "	142,50	89,2	-8	22,5	12,075	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	27,125	75,6	123	125	87,1	78,8
Jan. 1930	147,50	92,3	-7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,875	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,375	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,125	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-6,125	17,2	9,775	52,1	33	53,8	58	68,6	22,875	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-5,625	15,8	9,275	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,—	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-4,125	11,6	7,975	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,625	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,375	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,—	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,125	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-3,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,625	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,575	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,375	42,9				
1 Juni			-3,0625	8,6	8,25	44,0	25	40,7	42,50	50,3	13,50	37,6				
8 "			-3,0625	8,6	8,50	45,3	25	40,7			13,25	36,9				
15 "			-3	8,4	8,625	46,0	26	42,4			14,125	39,4				

1) Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. 2) 4 Juni.